

ELOFIZETÉS

ERLYEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hétre ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hétre ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-szorosos petit sor egyezer 20 Ft.
minden következőnél 16 Ft-ér.

Reklám petit sora 60 Ft-ér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, április 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- A magyar nyelv győzelme.
- Green főkapitány a Ferenc József-rend lovagja.
- A külföldi orvos végrendelete.
- Egy amerikai magyar bankár titokzatos halála.
- Szép társaság.
- A falusi nőhódító.
- Az utolsó vers.

A magyar nyelv diadala.

— A bécsi tárgyalások. —

Arad, április 12.

A sokféle, s jobbára meglehetősen pesszimiztikus híradások után, amelyek a bécsi tanácskozások eredményét találgatták, most félhivatalos jelentés világít a valóságra. Ez a jelentés teljes határozottsággal mondja, hogy a magyar államnyelv használata a katonai büntető eljárás egész vonalán érvényesülni fog, s a reform sarkalatos elve a területiség.

Ez tehát homlokegyenestés örvendetesen ellenkezőjét jelenti mindannak, a mik a két kormányelnök és társaik konferenciáiról eddig napvilágot láttak, s amiből ellenzéki részen már legmesszebbmenő következtetéseket vontak.

Mindenesetre vannak részletkérdések, amelyek még rendezésre várnak. A magyar és osztrák kormányférfiak tanácskozásai a most lefolytatott tárgyalások alkalmával igen előhaladt stádiumba jutottak s hogy véglegesen nem perfekcionáltattak, ennek az az

oka, hogy az ünnepi hetet a miniszterek rövid pihenőre használják fel s a király is elutazott Bécsből, hogy néhány napot legszűkebb családi körében töltsön el.

A félhivatalos jelentés mindenestre megnyugtathatja a jóhiszemű aggódókat. Egyébként azonban bizonyára időelőtti, hogy a tárgyalás anyagával érdemben foglalkozzunk. A nyilvánosságnak joga lesz hozzá, hogy a megállapodások kész eredményét annak idején megismerje és megbírálja. A míg azonban a tanácskozások folyamatban vannak, sem célszerű nem volna, sem áldásos nem volna, hogy a kormányférfiak nehéz munkáját idő előtti közlésekkel zavarjuk, vagy nehezítsük.

Annyi azonban autentikusan megállapítható, hogy maga a véderőjavaslat a legutóbbi tárgyalások után a parlamenti előterjesztésre elkészült.

A kormányférfiakat ez idő szerint a katonai perrendtartás javaslata foglalkoztatja. Erre a javaslatra nézve a tárgyalások egészen normális mederben haladnak. A legutóbbi tanácskozások a kormányok különös gondját képező nyelvi kérdésben is igen fontos megállapodásokat eredményeztek s bizton számíthatunk rá, hogy a kormányférfiaknak jövő hétre tervezett újabb tanácskozása a tárgyalások végleges és eredményes lezárását meghezta.

A magyar kormány, mely a tárgyalások anyagát és eredményeit idő előtt nyilvánosságra bocsájtani nem óhajtja, mind e tarka híresztelések cáfolatába nem bocsájtkozhatik, mert nem lehet érdeke, hogy a tanácskozások lezárása előtt anyagot adjon további sajtódiszkusszióhoz s a tárgyaló felek helyzetét komplikálja.

A kétségek eloszlatására elég az a néhány szó, a mely a maga határozottságával eleget jelent s a mely után a kormány bizonyára joggal elvárhatja; hogy a kritika, a támadás és a megítélés egyelőre várakozó álláspontot foglaljon el.

Mert olyan kritika, a mely nem autentikus és pozitív tényeken alapszik, súlyljal nem bírhat s így a kritizáló állásfoglalásának súlyát is devalválja.

A komoly kritika ideje akkor fog elérkezni, ha majd a megállapodások eredménye törvényjavaslatok formájában a parlament elé kerül.

Ez pedig előreláthatólag a képviselőház összeülése után mielőbb megtörténik. Addig a parlamenti vakáció csöndjét és békéjét kár a közlemény remítgetésével, alaptalan föltevésekkel zavarni. A Bécsből hazatért kormányférfiak tudatában vannak felelősségüknek, s ha lehetetlen helyzet elé nem is állítják az országot, a nemzet igaz jogaiból nem engednek semmit, — s legkevésbé hajlandók

A humánus ember.

— Monológ férfiak számára. —

Írta: Ádám Éva.

Ugy nézzenek rám kérem, hogy öngyilkosság előtt állok. Valósággal félbolond vagyok már. Az én lelkiismeretem nem bírja el ezt a sok önzést, a mivel a világban találkoznom kell lépten-nyomon. Én nem tudom az életben van-e a hiba, vagy bennem, de az szent és igaz, hogy sem én nem boldogítom az életet, sem az élet engem. Hiába próbálok így, vagy úgy: nekem nem megy! Mások kacagnak, vigadnak, élvezik az életet, én pedig közel vagyok az örülethez. Utálok már mindent. Maguk itt boldogok, gyönyörködnek az én vergődésben, én pedig itt hordom a revolvért a zsebemben és sohase tudom, melyik percben puffantom fejbe magamat. Az én kinszenvedésem akkor kezdődik, a mikor még fel sem értem. Félálomban, folyton hallom, hogy nyilik az ajtó. Remegő pillákkal lesem, mikor lép be a cseléd. Érzem, hogy elpirulok. Nem igazság, hogy én a meleg ágyban pihenek, míg egyik embertársam miattam fel kel a dermesztő hidegben. Szégyenlem magamat! Végre, ha az a másik emberi lény fel tud kelni a hideg szobában, én is feltudok. Hirtelen fölugrom az ágyból. A fogaim vacognak, egész testemben remegnek. Talán meg is fagynék, ha közben az a gondolat nem lelkesítene, hogy halálra hülök és ezzel valamelyik orvosnak

örömet szerzek. E közben gyorsan felöltözöm. Ej! hamar azt a reggelit! Csak addig kellemtlen a nap, a míg megkezdődik s a míg megcsapja az ember orrát a jó kávé illat. Az enyémet is megérinti, az étvágyam fokozódik, élvezettel roppantom el a friss vajás kiflit. Még párolog...

Egyszerre lehanyatlik a kezem. Nem kell! Nem esik jól. Az a nyomorult ember, az a szegény pék, aki reggelre megsütötte, nem aludt az éjjel. Egy embernek az életereje sorvad a kifliben. Nem lennék képes egy falatot lenyelni! Összeszorul a torkom, mindjárt megfulladok. Nem reggelizem. Elvégre igen sok szegény ember van, akinek erre sohase telik! Veszem a kalapot. Sietek a hivatalba. Szeretném tudni, hány óra. A mérég elfut egészen. Az órámat még mindig nem küldötte haza az órás. Ha most itt volna, széttépném mérgemben — azt gondolom. Dühösen nyitok be az ajtón és csöndes jöreggelt mondok! Megszégyenlem magamat. Mi jogon akarom én őt leszidni? Érdekes! Hát nem ő tesz-e nekem szivességet? Hát egyáltalán ér-e valamit az én óráim nélküle?! Érdekes, igazán, még én haragszom! Hitvány dolog! Bocsánatot kérek az órástól s elsietek. Mire való a toronyóra? Majd megnézem ott, hány óra. Hány? Annyi, hogy elkéstem a hivatalból. Tegnap még hamarabb érkeztem és mégis leszidott a főnököm. Azt mondja a kollegám: te szerencsétlen, siess és ülj le, ne vegye észre az öreg, hogy ismét megkéstél.

Sietek. Leülök. Helyet foglalok és kétszeres buzgalommal dolgozom, hogy kipótoljam a mulasztást. Aztán egyszer csak kiver rajtam az izzadság.

Érzem, hogy gazerber vagyok. Megesalom a főnökömet és az államot. Igaz, hogy nem restségből késtem, de késtem. S nem vagyok korrekt ember, ha ezt letagadom.

Ugyse lenne nyugodt a lelkiismeretem. Jelentkezem a főnöknél. Neki joga van arra, hogy engem ma is leszidjon. Sőt, mivel „visszaeső” vagyok ma még nagyobb szidást érdemlek. Leszidatom hát magam, de a lelkiismeretem, még mindig háborog. Egy ember érkezik a hivatalba. Keservesen panaszolja, hogy megcsalták. Furfangosan csalták el a pénzecskéjét. Nyugtát is irtak róla, hogy fizetett, s most ime, mégis kéri. Nézem az írást. Ezt az embert megcsalták. Az van írva a papírra, hogy ő elismeri, hogy ide meg ide ennyivel tartozik. Mondom azt a szegény embernek. Hirtelen megtelik a szeme könnyel.

— Tőlem írhattak akármit, mert én se írni, se olvasni nem tudok!

— Baj, baj, mondom neki. Elismerem, hogy megcsalták, de nem tehetek róla, fizetnie kell!

A szegény ember elmegy. Hallom, hogy az ajtón kívül sirdogál s a két tehenet siratja. A szivembe markol ez a hang. Visszakiáltom:

— Jöjjön csak jó ember! Hogy nem tud írni, olvasni, az nem a maga hibája, nem a maga bűne. A mienk. Uraké, intelligens embe-

erre azért, hogy a Bienerth-kormány helyzete az osztrák választásokon kellemesebb legyen.

A főrendiház ülése. *Budapestről* jelentik: A főrendiház ma délben tizenkét órakor Csáky Albin gróf elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány tagjai közül Székely Ferenc igazságügyminiszter volt jelen.

Az elnök mindenekelőtt elparentálta Cziráky Béla gróf főudvarnagyt, Forgách Károly grófot és Bende Imre nyitrai püspököt, kiknek emlékét jegyzőkönyvben is megörökítik. A horvát országgyűlés átiratára Neuman Károly dr. elhunytáról a főrendiház elnöksége távirati uton nyilvánítja részvétét.

Bejelentette továbbá az elnök, hogy Bernáth Géza, Klobusiczky János és Herczog Péter báró újonnan kinevezett főrendeknek a belügyminiszter megküldötte a királyi meghívó levelet. Eszterházy Károly gróf és Dégenfeld Imre gróf mentelmi jogának felfüggesztését kérte a pozsonyi ügyészség, illetőleg a budapesti büntető járásbíró. Mindkét kérelmet kiadták a mentelmi bizottságnak.

Bohus Zsigmond bárónak a legfelsőbb fegyelmi bíróságban viselt tagságáról történt lemondását elfogadták.

Ezután általánosságban és részleteiben is felszólalás nélkül megszavazták a szabadalmazható találmányoknak mintáknak, és védjegyeknek a kiállításokon való ideiglenes oltalmáról szóló törvényjavaslatot.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök kellemes ünnepeket kívánt a főrendeknek és ezzel az ülés véget ért.

Justh Gyula névnapjára nyilatkozata. *Budapestről* jelentik: A függetlenségi és negyvennyolcas párt ma déli tizenkét órakor tisztelgett elnökénél, Justh Gyulánál, hogy öt névnapja alkalmából üdvözlje. A párt nevében Battyhány Tivadar gróf üdvözölte Justh Gyulát, aki megköszönte hűségének ragaszkodását, és felhasználta az alkalmat, hogy nyilatkozzék a politikai helyzetről is.

— A mai sivár politikai helyzet, — ugymond — csak ideig-óráig fog tartani és erős meggyőződésem, hogy az a következetesen önzetlen magatartás, a melyet az ország érdek-

ben tanusítunk (?!), csakhamar felébreszti a nemzetet. Erre nézve nincs kétség, mert a mi pártunknak, bár kicsiny, az az előnye megvan, hogy egységes. Nézeteltérés politikai elvek tekintetében nincs közöttünk, szemben a többi párttal, amelyeket különféle elvek tömörítenek és amelyek csak abban értenek egyet, hogy letörjék a függetlenségi pártot. De ez nem fog nekik sikerülni, mert a demokratikus haladás az, a mely diadalra fog juttatni bennünket.

A magyar nyelvgyőzelmé

— A bécsi eredmény. —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, április 12.

A magyar kormány szükségesnek látta, hogy a magyar közvéleményt az osztrák hírekkel szemben tájékoztassa és megnyugtassa. A félhivatalos *Bud. Tud.* útján a következő jelentést tették közzé:

A most lefolyt bécsi tárgyalásokról a hírlapokban megjelent közleményekre vonatkozóan a *Bud. Tud.* illetékes helyen nyert információ alapján kijelenti, hogy ezek a közlemények részben alaptalanok, részben pedig tévesek. Mi sem bizonyítja jobban e közlemények alaptalan voltát, mint az, hogy ezekben a magyar kormányt oly jogfeladásal vádolják, melynek elkövetésére még az osztrák részről tett proпозиciók se nyújthatnak volna semmiféle alapot. A most lefolyt tanácskozásokról érdemileg annyit jeleznek irányadó helyről, hogy a magyar államnyelv használata a katonai büntetőeljárás egész vonalán érvényesülni fog és hogy a reform sarkalatos elve a területiség. A két kormány között csupán alárendelt részletkérdésekben merültek fel oly momentumok, melyek megfontolás tárgyát képezik és amelyek tisztázása végett a miniszterelnök közvetlenül husvét után ismét Bécsbe utazik.

Ez a közlés reményt nyújt arra, hogy a husvét utáni bécsi tanácskozás a magyar álláspont teljes érvényrejutásával fog végződni.

Bécsből osztrák forrásból ezt jelentik: A fennálló differenciák kiugró pontja ama katonák büntető eljárásának tárgyalási nyelvére vonatkozik, akik Magyarországon vannak elhelyezve

és se a német szolgálati nyelvet, se a magyar államnyelvet nem értik. Ily esetekben osztrák részről az osztrák szolgálati nyelvet, magyar részről az államnyelvet akarják érvényesíteni. Itteni politikai körökben kijelentik, hogy az osztrák kormánynak ebben az esetben nem az a törekvése, hogy Magyarország nemzetiségi viszonyaira bele avatkozzék, hanem kizárólag Ausztria nemzetiségi viszonyaira van tekintettel. Ha Magyarországon a büntetőeljárásban egy, a magyar és német nyelvet nem értő katonával szemben más nyelv érvényesül, mint a szolgálati nyelv, akkor nem lehet megakadályozni, hogy a eszek, szlovének, lengyelek, rutének és románok részéről, akik a német nyelvet nem értik, más tárgyalási nyelv ne követeltesse Ausztriában, mint a német szolgálati nyelv. Kétségtelen bár, hogy az Ausztria egyes országaiban használatos tartományi nyelv politikai kvalitás és politikai súly tekintetében nem hasonlítható össze a magyar államnyelvnek Magyarországon való politikai tulsúlyával. Ennek dacára egész bizonyossággal előre látható, hogy a szolgálati nyelvnek Magyarországon való mellőzése ily esetekben, amikor a vádlott se a német, se a magyar nyelvet nem érti, ezt a mellőzést Ausztriában is következményképp állítják fel ama vádlottak részére, akik a német szolgálati nyelvet nem értik. E követelmény teljesítése által a nyelvkaosz okvetlenül bevonulna a közös hadseregbe is, melytől a német szolgálati nyelv eddig gondosan távoztartotta. E követelmény elutasítása által pedig új sérelem állana elő, melylyel minden alkalommal előhozakodnának és amely különösen kedvezőtlenül befolyásolná az új véderőtörvény megszavazását. Ez okokból nem jött létre a két kormány között a még husvét előtt remélt megegyezés.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Függetlenségi Kör közgyűlése. Az Aradi Függetlenségi Kör ma este rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlés megváltoztatta a belépési fogadalom szövegét, majd elnökké egyhangu lelkesedéssel Nagy Kálmánt választotta, aki az elnöki tisztséget el is fogadta. A Választójog Ligájának átirata felett a gyűlés érdemileg nem határozott, hanem a li-

reké. A mi szegényünk, akik kulturembereknek hirdetjük magunkat. Maga csak szerencsétlen, de mi bűnösök vagyunk, a maga kára a mi lelketlenségünkön mulott, a mi restségünkön, hogy nem tanítottuk meg írni. Nézzé, én megtérítem a maga kárát. Kötelességem.

Igy ér véget a hivatalos óra. Sietek haza. Megállít egy barátom s így szól:

— Gratulálok, hogy rászántad magad a házasságra. Mikor lesz az esküvőd? Mondom neki, hogy a napokban. Hirtelen összeszorul a szívem. Érzem, hogy amit teszek, nem becsületes dolog. Hát szeretem én azt a leányt?

Nem! Sohase is voltam szerelmes. Most se vagyok. Én meguntam ezt a hányt-vetett életet. Jellemtelen ember vagyok. Én csak azért házasodom, hogy több kényelemben legyen részem. Önzés az egész. Fellázad a lelkiismeretem. Szabad-e ezért magamhoz kötnöm egy fiatal nőt? Akinek elrabolom ifjúságát, szépségét, akinek ezért tűrnie kell a szeszélyeimet s ráadásul megbocsájtania legénykori botlásaimat. Rettenetes! Egyszerre feltámadt egész lelkiismeretem. Nem! Ilyen gonosz sötét lélek nem tudok lenni. Visszaküldöm a jegygyűrűt, mert én becsületes ember vagyok. Hamar átadom egy hordárnak, hogy rohanjon vele.

De hát megtérítem én annak a szegény embernek a cipője rongálását is? Dehogy!

Visszaküldöm és meghagyom üljön kocsi, de úgy hajtasson, ahogy csak a lovak tudnak futni.

Minden perenyi késés, becsületbeli dolog. Ujra elhagy az erőm. Visszaküldöm a hordárt. Ne menjen, ne fusson, ne vágtsa. Nem szabad. Tagja vagyok az állatvédő egyesületnek! Csak nem fogok egy lovat meghajszolni? Visszajött a hordár. Még jobb is így. Szegény menyasszonyomnak, milyen rettenetes volna ez a hír most esküvő előtt! Nem! Nem visz rá a lelkem, hisz én becsületes ember vagyok. Egyszerűen nem üzenek a menyasszonyomnak semmit. Végre, ha arra felé se megyek, látni fogja, hogy valami baj van.

Lehangol a dolog. Kőborolok, mint egy gazdátlan eb. Keresem a magányt. Nem kívánok embert látni. Se szegényt, se gazdagot, se idegent. Olyan utcákba kerülök, ahol sohase jártam. Egyszer csak rám szól valaki.

— Kezét csókolom nagyságos ur! Hol jár itt?

— Mi az mosóné, hol jár itt maga, kérdzem a szegény nőt. Talán itt lakik?

— Igen. Parancsoljon benézni szegény házamba. Bizony itt sok a baj, a nyomorúság.

— Mind a magáé ez a sok gyerek? — tudakoltam a mosónétól. Milyen gőz van itt! Milyen sápadtak szegénykék, rémitő! Talán betegek szegénykék? Ugy-e?

— Nem betegek, bizony mindig ilyenek, magyarázza a mosóné. Szegény vagyok nagyságos ur. Muszáj kinlődni. A gőz, a szén árt szegény gyermekeimnek.

Ezt már csakugyan nem bírom el tovább. Belesápadok a látványba, akkora nyomorúság!

Rémitő, hogy a szegényre senkise gondol. Az én lelkiismeretem ezt nem bírja el. Ezen segíteni kell. Én... én... Istenem, miattam ne üljenek szegények a gőzben. Én — én többé nem mosatok soha! De hát mi lesz? Hisz én nem vagyok oly tehetős, hogy mindig új ruhát vegyek. Istenem! Én másképp nem segíthetek, én nem viselek többé fehérneműt...

Elbucsuzom a szegény asszonytól s indulok haza. Egyszer csak nagyot kiált a mosóné.

— Nagyságos ur, nem ott van az ut! Ne tessék a piszokba lépni. Tessék a pázsiton menni.

Ránézek a cipőmre. Borzalmas! De hát csak nem fogok rálépni az élő, eleven zöld fűre? Hisz az alatt Istennek ezerféle apró kis bogara él. Hát én csak nem fogok abból egyet se összetaposni!

Addig kerülgetem a szép pázsitot, hogy hatalmas étvágyam került. El is fáradtam, jó volna ebédelni. Igen ám, de minden pénzem odaadtam annak a szegény embernek. Alig van néhány fillérem.

Szükségből betérek valami tizedrangú kocsimába. Földig hajol a tulajdonos. Botrányos ételleket adnak, de megeszem. Ennek a kis kocsmának egész reklám lesz, hogy itt ebédeltem.

Érzem, hogy beteg leszek. Hazasietek. Trala la la la... így üdvözlő a kis kanári, mikor belépek. Szívembe markol a hangja. Ma reggel sietségemben nem adtam enni neki. És ő mégis énekel nekem, dallal fogad. Megszégyenlem magamat. Ezt a kedves drága állatot

gába való belépést minden tag szabad elhatározására bízta. A kör ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy addig, amíg nem tudja milyen formában akarja a liga a választójogot, hivatalosan állást nem foglalhat, tagjait azonban felszólította, hogy a liga működését kísérjék érdeklődéssel.

A külön orvos végrendelete.

— „Máglyán égessék el a holttestemet.” —

Távirati tudósítás.

Kassa, április 12.

A minap röviden irtunk arról, hogy Kassán meghalt a város egyik közbecsülésben álló öreg polgára Senka József dr., aki életében több százezer koronát szétosztott a szegények és emberbaráti intézmények között. Végrendeletében arra kérte hozzátartozóit, hogy a holttestét az erdőben rakandó máglyán égessék el.

A különködő öreg orvos szokatlan tartalma végrendelete ma került nyilvánosságra és azt alább szó szerint közöljük:

Végrendeletem.

Ugy előrehaladott korom, mint már egy évtized előtt lappangva fellépett s mindinkább súlyosbodó és tevékenységemet is bénító szervi szívbántalmam által indítva végintézkedéseimet ép elmével, tiszta öntudattal és minden befolyástól menten sajátkezüleg alábbiakban részletezem:

I. Az örök természet törvényét követve elhalálózásom után [kóros szívem a hullakém által átszuratván, tetemem egy egyszerű 30—35 kor. áru puhafa koporsóban a legegyszerűbb módon, minden díszítés mellőzésével ravataloztassák fel, melyeknek szokásos megkoszorúzása ellen tiltakozom.

Akaratom az, hogy a légkörbe temetkezem, mivőlől krematórium híján szállitassák ki tetemem hatósági engedéllyel, az erdőhivatal által kijelölt legközelebbi erdei vágásba, a fenséges szabad természetbe, hol oly örömet idézgettem s itt máglyán teljesen elégetve, hamvaim ennek hamujával együtt szórassanak a pagony új sarjadékának táplálására szerte. Ha e közben csontjaim nem málnának el teljesen, földeltessenek el ugyanott helyben, egy méternyi mélységben, miknek

rabságban tartom. Micsoda lelketlenség. Eredj édes kicsi madaram, légy szabad, boldog ... végre egy nemes gondolatom van! Örömmel nyitom meg a kalitka ajtót. Repülj, kicsi madaram! És kérem mi történik: látnom kell, amint a szürke macska bekapja a drága kicsi állatot és egy roppantással eltünteti.

Humánus gyöngéd léleknek nem lehet élnie a világban. Minden öröm másoknak a könynyén épül fel.

Az öngyilkosságba kerget a humanitás. Én logikusan a jutottam ehhez a gondolathoz. Az öngyilkosság: kötelesség! Talán ha egy jóbarátom volna, aki megosztaná velem a szenvedést. Igen: egy jóbarát! Nekem van. Szeretem, — és irtózom tőle. Az én barátom: katonna. Tudom, hogy ez az ember ölni fog. Azért él, hogy öljön, az a kötelessége. Ha kezet fogok vele, érzem rajta a más ember véréit. Ideges vagyok, beteg vagyok. Keresek egy szálát, mely az élethez kössön, finoman szépen. Akármire lépek, akármire kezdek, valakinek kárára vagyok. Én becsületes ember vagyok: öngyilkos leszek. De még van egy kötelességem. Amott meg az inasom. Ez a bolond fiu szeretett engem, ragaszkodott hozzám. Ez nagyon fog sirni, ha öt perc múlva holtan talál itt. Minek okoznak én ennek a hü szolgának keserűséget? Hitvány dolog volna! Adio Uraim, hölgyeim! A következő pillanatban főbe durantom magamat. De most sietek, lelövöm az inasomat előbb. Minek busuljon utánam az a gyerek?!

megtételénél felmerülő szükségletek fedezetén felül az engedély megadásáért, a városi szegények közt kiosztandó fűtőanyagra kétszáz koronát, az elhamvasztást illetőleg elföldelést teljesítő személyzetnek pedig együttesen harminc és az illetékes erdővédnek külön huszonöt koronát hagyok.

Csak ha ezen nagy óhajom megvalósítása legyőzhetlen akadályra találna, hantoltassék el tetemem lehetőleg a kora hajnali órákban és a legegyszerűbb módon az itteni Rozália temetőben levő saját sírhelyemben bold. édesanyám áldott hamvai mellett. Ez esetben siromnak minden feldiszítése ellen szintén határozottan tiltakozom.

II. Ugy társadalmi, mint kulturális és hazafias kötelességeimet tölem telhetőleg, az emberbarátiakat pedig anyagi erőmet jóval meghaladó mérvben, már életemben bőségesen leróttam, miknek folytán fáradságosan és becsületesen, önzéstelenül szerzett vagyonom átlaga nagyon lepadt. Ennek felosztásáról következőkben rendelkezem:

1. Tízezer névértékű korom a járadékkötvényeim a helyben újra megalakítandó állatvédő-egyesület, mint kedély és érületnemesítő kulturális közintézmény céljaira utóörökölési joggal, örök alapítvány gyanánt hagyományozom. Határozottan elrendelem azonban, hogy ezen alapítványi összegnek évi jövedelmét egyelőre Braun Jusztina, éveken át hűséges gazdasszonyom, nehogy elhagyatva minden vagyon és támasz nélkül öreg napjaira, ezen báresak szűkös ellátmány híján, esetleg a keserves közellátásra szoruljon — ha a házi teendőket nálam halálomig teljesíti — élete hosszsziglan élvezze, minek ellenében azonban kikötöm, hogy velünk együtt megöregedett kedves ebemet és hűséges barátomat élete fogytáig jóindulattal gondozza, ha pedig elhal, földeltesse el hulláját egészben a „Furcsa” erdő szélének innenső (nyugati) partos léjtőjén, vagy égettesse el hulláját a gázgyár nagy kemencéjében.

Ezen kívül Braun Jusztinának hagyományozom az alább felsoroltak kivételével összes butor-, ruha-, ágy- és fehérneműimet és első szükségleteire háromszáz koronát.

2. Az elhalálózásom idején egy éven belül szolgálatomban levő cselédleányomnak három havi bérének kívül egy száz, egy évet meghaladó szolgálata esetén pedig kétszáz koronát, kocsisomnak két havi bérének felül egyszáz koronát hagyományozok.

III. Végrendeletem pontos végrehajtására egyéni tulajdonainak méltánylásával idősebb Bradovka Gyula helybeli nagyiparos urat kérttem fel, mely eljárása fejében neki hat drb. kassai takarékpénztári részvényeim, lovaimat a kocsiikkal, az összes lószerszámokkal, lótarókkal és takarmánykészlettel együtt, továbbá egész borkészletemet, a zenélő-képes fali órát, az ebédlőben levő három képpel (Meghívás lakadalomba. Alföldi táj ősszel és II. Rákóczi Ferenc elfogatása) tulajdonaként hagyományozom a két olajnyomatu keleti tájképpel együtt, kikötve azonban, hogy a lovakat sem eladnia, sem elajándékozni nem szabad, hanem ha megfelelő tartás és lehető kimélet mellett használhatlanokká válnak, irtassa ki őket a legkiméletesebb módon és hullájukat földeltesse el, csonkittatlanul egészben.

Felkérem továbbá, hogy dicső emlékezetű II. Rákóczi Ferenc fejedelem elhalálózási és itteni temetése évfordulóján koporsójára, avagy ravatalára megillető kgyelettől néhány virágszálát helyezzen el s ezen napokon a szintén neki hagyott fekete-piros zászlót tüzesse ki, miket fiaimnak is hagyományos kötelességévé tegyen.

... Azon reményben, hogy Bradovka János schweizi lakosnak Gyula fiából jóra való és tisztességes ember válik, ennek a lánccal együtt arany zsebórámat, továbbá a nagyobb ezüst étkező készletet, a két kisebb ezüst gyertyatartót, cukorszelenecét, kisebb csemegetartót, s

alpacca thea készletet és néhány csekély értékű értékpapírosom (gőzfürdőrészevények és 2—3 drb. sorsjegy) kívül a hagyaték letárgyalása után a fentebbieken kívül még fennmaradó összegnek huszonöt százalékát hagyományozom. Azon nem várt esetben, hogy a jelzett követelményeimnek nem felelne meg, avagy családalapítás előtt elhalálozna, hagyatékomban ezen része, egyenlő arányban megosztva, testvéreimre illelné.

V. A fentebbieken kívül még felmaradó s lehetőleg kikerekített összegnek:

a) huszonöt százalékát a kassai köz-kórháznak a kezdeményezésem folytán létesült és legnagyobb részét buzgó közreműködéssel gyarapodott s más célra fel nem használható segélyző alapja javára eredeti kétezer korona alapítványom növelésére s ennek értelmében;

b) tíz százalékot a helybeli gimnázium Erzsébet alapja;

c) tíz százalékot az itteni egyházmegye szegény tanulóit gyámolító tápintézet;

d) tíz százalékot a vakokat gyámolító orsz. egylet (Bpest Hungária-ut);

e) tíz százalékot a siketnémák „Chászár András” intézete javára (Pelsőcön) — mindannyit örök alapítvány gyanánt hagyományozom;

f) a még felmaradó tíz százaléknyi összeget pedig a helybeli agghonvédek egyesületének azon határozott kikötéssel, hogy az az 1848—49 ben csakis legénységi állományban szolgált, kellően igazolt és nyomorban sanyıldó tagjai közt főispáni jóváhagyással havi tíz koronás részletenkint osztassák ki.

VI. Hét értékesebb festményemet (3 Giffinger, 1 Mics, 1 Csányi, 1 Horthy és 1 Ciardelli mint tulajdont a helybeli Muzeumnak hagyom azon kikötéssel, hogy ezeket Pf. dr. Widder Ignác, Ekey Antal dr. és Mathé Gábor dr. kartársaim ideiglenesen birni óhajtanak, diszitsék azok megegyezésük szerint lakásaikat élethossziglan. Két sajátkezüleg festett aquarell tájképeimet a „hamupipőke” kályhaellenzővel együtt dr. Ekey Antalné urasszonyomnak hagyom. A többi, vagy esetleg a Muzeum által el nem fogadott képeim közül fentebbi kartársaim tulajdonuk gyanánt választhatnak.

VII. A két nagyobb ezüst gyertyatartót, a gyümölcstálat és a szivarkasettát, mint Szalay Lászlóné ömeltósága ajándékát köszönettel visszajuttatom. A tömör márvány álló régi órát, a nagyobb talpas gyümölcstálat és a „burrah” vésetű serleget emlékül Bárczy László és Dezső fia barátainak, a Mathieu-féle kis zsebetuit pedig Máthé Gábor dr. kartársamnak, a japán motívumu kályhaellenzőt a vörös virágvázával együtt neje öngyűségének hagyom.

VIII. Összes újabb orvosi könyveimet és az értékesebb tudományos folyóiratokat kevés orvosi eszközeimmel és a két könyvszekrényvel együtt a helybeli köz-kórháznak, a többi nem orvosi műveket és művészeti folyóiratokat a múlt századot előző időkől. eredő régi orvosi könyvekkel és nh. Balassa tanár mellszobrával együtt a helybeli Muzeumnak hagyom.

Mildner Ferenc könyvkereskedő és Dvorszki Jenő kovácsmester évi, esetleg másnak három hónapon belüli folyószámláim kívül senkinek sem tartozom.

Adóssaimnak összes, egészben nagyszegű tartozásaikat elengedem.

Végül ezen komoly órában jóleső öntudattal állithatom, hogy szándékosan kellemetlenséget s még kevésbé rosszat senkinek sem — hanem tölem telhetőleg ezek ellenkezőjévé tettem — s egyben őszintén kijelentem, hogy jogosult önérzetem megóvásával haragot senki iránt nem táplálok.

Fentiekben így elszámolva „finita la comedia!” Fui!

Kassán, 1909. Május 20-án.

Senka József dr. s. k.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetésosztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

Green főkapitány a Ferenc József-rend lovagja.

— Ünneplés a közgyűlésben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Arad város törvényhatóságának színe előtt tüzte fel ma Urbán Iván főispán Green Nándor tb. főkapitány mellére a Ferenc József-rend lovagkeresztjét.

A főispán nemes gondolkodására vall ez az aktus, mely abba a kellemes helyzetbe juttatta a törvényhatóságot, hogy közgyűlésén fejezhesse ki egyik legérdemesebb tisztviselője előtt elismerését és őt a rendelkezésére hozott újabb erkölcsi erőkkel további munkára serkentse. A főispán az önzetlen, becsületes és értékes munkának nyilvános ünneplését, a városi tisztviselői karnak és különösen a Sarlot Domokos főkapitány által nagy körültekintéssel vezetett rendőrtisztületnek megbecsülését tette lehetővé azzal a nobiles ötlettel, hogy felhasználva a királyi elismerés jelvényének megérkeztét, a törvényhatóság ülésézésének előkelő keretében illesztette le Green Nándor dekorálását.

A törvényhatóság impozáns módon ünneplte az aradi rendőrség országos jóhírének egyik kiváló munkását, a legfelsőbb hatóságok által is többször dícséretben és elismerésben részesített férfit.

Csak a legutóbbi alkalommal mutatunk rá arra a nivóra, melyen Green minden hivatalos funkciója mozog. Méltattuk alapos jogi tudása mellett azt a széles látókörű és mindig a szívmelegétől áthatott rendszert, mely nevét a bűnügyi nyomozások terén országosan ismertté tette. A város közönsége, annak képviselőtestülete tehát csak legőszintébb érzelmeinek adott kifejezést, mikor zajos ovációval, tapssal és riadó éljenzéssel csatlakozott azokhoz a kijelentésekhez, melyek a főispán ajkairól a ma-ünnepléses percekben elhangzottak.

A törvényhatósági bizottsági közgyűlés napirendjének tárgyalása előtt adta tudtára Urbán Iván főispán, hogy a király, méltányolva a városi tisztviselői kar egyik érdemes tagjának szolgálatait, különösen a bűnügyi nyomozások terén elért sikereit, Green Nándor tb. főkapitányt a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

— Örömmel hozom ezt tudomására — egymond a főispán — a tekintetes törvényhatóságnak, — mert tudom, hogy velem együtt örvend eme derék férfiú méltó megjutalmazásának.

Majd arra kérte a főispán Varjassy Lajos polgármestert, hogy hivassa meg Greent a közgyűlésbe, mert a törvényhatóság színe előtt őhajtja a rendjelet átadni.

A tárgysorozat néhány pontjának elintézése után jelent meg Green Nándor a közgyűlési teremben. Harsány éljenzés fogadta, de mint-hogy éppen egy kérdésnek a megvitatása megkezdődött, néhány percig várakozni kellett meg dekorálására sor került.

Sarlot Domokos, a kiváló főkapitány vezette a tanácsi emelvényhez kitüntetett kollegáját, akit a főispán így aposztrofált.

— Ó felsége a király — mint már röviden volt szerencsém jelteni — Green Nándor tb. főkapitányt közszolgálati tevékenységeért, de különösen a bűnügyi nyomozás terén kifejtett buzgalmaért és odaadó munkásságáért a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Engedjék meg nekem, hogy én tüzzem önnek keblére a királyi kegy megnyilvánulásának jelvényét azzal az őszinte kívánsággal, hogy úgy mint a múltban a jövőben is koronázza siker

az ön buzgalma és azt hiszem, hogy eme legfelsőbb elismerés még fokozottabb tevékenységre és buzgalomra serkenti önt.

Meghatva válaszolt Green a főispán szavaira

— Méltóságos főispán ur, tekintetes törvényhatósági bizottság — mondotta a főkapitány — felséges urunk iránt érzett mélyes hódolattal, méltóságod és a törvényhatóság iránt érzett tisztelettel fogadom a kitüntetést, melyről tudom, hogy nem személyemet, hanem azt a közszolgálatot illeti, melyet én buzgalommal, önzetlenül és becsülettel teljesítettem. Igérem, hogy mint a múltban úgy a jövőben is ezek az elvek irányítják munkásságomat. Kérem méltóságodat, tartson meg jóakarátában és a tekintetes törvényhatóság részesítsen továbbra is bizalmában.

A közgyűlés tagjai felálltak helyeiken, hogy ezzel is kifejezést adjanak nagyrabecsülésüknek és mikor Green szavai befejezése után elhagyta az emelvényt a főispán által keblére tűzött rendjellel diszitve, percekig tartó taps és éljenzés zúgott föl a teremben.

A törvényhatóság tagjai személyesen is gratuláltak még a főkapitánynak, aki ezután eltávozott a közgyűlésből.

Egy amerikai magyar bankár titokzatos halála.

— Gyilkosság vagy öngyilkosság? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Rövid amerikai táviratunk jelentette már, hogy New-Yorkban Debrovsky Gyula magyar bankárt márc. 27-én délelőtt holtan találták irodájában. Debrovsky Gyula halálának körülményeiről, melyek meglehetősen titokzatosak az Amerikai Szabadság most érkezett száma a következő érdekes tudósításban számol be:

New-York város bűnkrónikája vakmerőséggel elkövetett, szinte megfajthetetlenül titokzatos rabló gyilkossággal szaperodott. Az áldozat egy ősmert magyar üzletember: Debrovsky Gyula, akinek a magyaroktól sűrűn lakott Avenue B-n, a 20-ik számú házban volt bank és hajójegy irodája. A rendőrség tanácsalannul áll a bűnesettel szemben. A mit a gyilkosság körülményeiről eddig meg lehetett állapítani, az a következőkben foglalható össze:

Debrovsky március hó 27-én, hétfőn reggel, a szokott időben távozott el lakásáról, s pár perccel 8 óra után nyitotta ki üzletét. Debrovsky hivatalnok, Berczelly István, 9 óra-kor lépett az üzletbe, a hol már 2 férfit és egy nőt talált, akik látszólag vásárolni akartak valamit. A két férfi és a nő azzal fogadta Berczellyt, hogy Debrovsky, aki a rács mögött, az íróasztala melletti széken ül, nagyon beteg lehet, mert nem válaszol Berczelly az íróasztalhoz rohant s a mikor a fejét lehorgasztott embert felrázni akarta, Debrovsky utolsó hörgött. Mellényén átszivárgott a vér. Berczelly sejtette, hogy gyilkosságról lehet szó.

Kiszaladt a boltból, lármát csapott. Jött persze rendőr is, orvos is. Debrovsky fel-felnyitotta a szemét, de szólni nem tudott s pár perc múlva meghalt. Az orvosnak tehát már semmi dolga sem volt. Hozzálatott a rendőr a maga dolgához.

— Közönséges öngyilkosság, — jelentette ki a policeman.

— Lehetetlen, semmi oka sem volt rá, — mondták Debrovsky hozzátartozói.

— Mégis öngyilkosság — erősítette a rendőr.

— De hát akkor hol a revolver? — kér-

dezték többen, mire a rendőr kutatni kezdett a revolver után. Ha valaki ugyanis öngyilkos lesz egy kis bolt szűk ketrecében, nincsen módja eltüntetni a revolverét. Kutatott tehát a rendőr, de egy darabig hiába. Végre azután nagy nehezen kifeszítette, vagy kirángatta a Debrovsky íróasztalának legelső fiókját, feltart annak tartalmát a diadalmasan huzott ki egy kis revolvert a sok irat közül.

— Ime a revolver, — kiáltott diadalmasan a rendőr. — Hozzá hiányzik is egy golyó belőle. Természetesen öngyilkosság az eset.

Azt, hogy hogyan tudta az öngyilkos a lövés után még gondosan elrejteni a revolverét a legelső fiók papirosai alá, elfelejtette megmagyarázni a rendőr. Aminthogy nincsen is arra magyarázat. A revolveren nyoma sem volt annak, hogy abból aznap lötték volna ki a golyót, pedig minden fegyveren könnyen konstataható a friss lövés nyoma.

Az előhívott rendőrség és a meggyilkolt neje, hamarosan átvizsgálták a helyiséget, de semmi nyomra vezető felfedezést sem találtak, de megállapították, hogy a tettessel egyidejűleg az összes készpénz is eltűnt, még pedig Debrovsky vasárnapi bevétele, ami Berczelly szerint vagy ezer dollárt tehetett ki, s a magyar pénz, összesen 1450 dollár. A nagy zavarban és felindulásban az üzletben talált egyik magyar és a nő eltűnt, a másikat és Berczelly Istvánt a rendőrség mint tanukat előállította.

A rendőrség tovább is azon az állásponton volt, hogy Debrovsky Gyula öngyilkosságot követett el. A boncolás után visszaadta Debrovsky Gyula holttestét a családnak s megadta az engedélyt az eltemetésre. A boncolási jegyzőkönyv szerint a golyó keresztüljárta a jobb oldali vesét és megsértette a gerincet. A halál közvetlen oka: „belső elvérzés. Valószínűleg öngyilkosság.”

Ennek a feltevésnek azonban sok körülmény ellent mond. Szól első sorban a lövés helye s szól az, hogy senki sem lesz minden ok nélkül öngyilkos, Debrovskynak pedig semmi oka se volt az öngyilkosságra. S szól még az is, hogy hová lett az a 700-800 dollár amerikai készpénz s az a kirakata számára mindig kéznél volt szintén néhány száz dollárnyi magyar pénz, mely a clerkje, Berczelly L. István szerint este még a boltban volt, ha Debrovsky öngyilkos lett. Az öngyilkos nem tüntethette azt el. Azt, hogy Debrovsky tizen-nyolc éve mindig tartott egy nagy rakás magyar pénzt a boltja kirakataiban, nem lehet letagadni. S ez a pénz is eltűnt. Az előző nap, vasárnap bevett amerikai pénz eltűnt. Berczelly vallja, hogy este betette mindezt a pénzt Debrovsky a kasszájába s mikor reggel ott találták meglőve, nyoma sem volt a pénznek.

De szól még más is az öngyilkosság ellen. Az, hogy életerős, egészséges, boldog családi életet élő, jó módu ember volt, aki most készülődni az üzletét eladni s visszavonulni, hogy élvezze, amit egész életén át keresett. Csak a business-bankjában, a Corn Exchange Bankban jóval több készpénz betétje van, mint amennyi követelés lehet a felei részéről ezen-kivül három takarékpénztárban van pénze.

Sokkal valószínűbb az a feltevés, hogy előre megfontolt szándékkal a viszonyokkal ismerős tettes rablógyilkosságot követett el, sőt az is valószínű, hogy napokon át készült a gyilkosságra. Megfigyelte, hogy mikor szokta Debrovsky kinyitni üzletét, mikor jön be a segédje és hol tartja a pénzt. Mindezt a gyilkosnak pontosan ki kellett számítani; sok ideje nem volt a gyilkosság elkövetésére, a pénz összeharócsolására, mert hisz minden percen bejöhett volna valaki az üzletbe.

Debrowszky Gyula, a gyilkosság áldozata 54 esztendő ember volt. Nyiregyházáról jött Amerikába, a hol esendőrőmester volt. Üzletét az Ave. B. n 18 évvel ezelőtt alapította. Bank és hajójegy üzleten kívül, könyvek, pipák és hazai cikkek árusításával foglalkozott. Üzlete különösen a régi időkben jól jövedelmezett és az évek folyamán meglehetősen vsgyonra tett szert. Csak az üzletének és a családjának élt. Magába zárkózott természete miatt nem nagyon szerették és így barátai sem voltak.

Az utolsó vers.

— A poétaleány öngyilkossága. —

(Távirati tudósítás.)

Debrecen, apr. 12.

Debrecenben tegnap megdöbbentő öngyilkosság történt. Steier Etelka, városzerte ismert intelligens, finomlelkű poétaleány halántékon lőtte magát s rövid gyöttrődés után meghalt.

A szerencsétlen véget ért urileány tisztviselőnője volt az egyik debreceni előkelő banknak. Csak pár hónappal ezelőtt hívták meg a bankhoz, azelőtt vasszorgalommal, reggeltől estig megfeszítő munkával közel tíz esztendőig dolgozott egy debreceni ügyvédi irodában, hová szerencsétlen életviszonyai kényszerítették megkeresni a mindennapi keserves kenyeret.

Kicsi gyermekkorában elvesztette az édesanyját. Az apja, Steier József nyugalmazott máv. hivatalnok hamarosan megnősült, de a szegény árvának nem volt maradása otthonától kezdve. El kellett mennie a szülői háztól és egész haláláig Hunyadi ut 18. szám alatt lakó testvérénél, Klein József férfiszábo feleségénél lakott.

A rendkívül sok munka, meg a folytonos lelki küzdelem beteggé tették. Ideges lett, lelki beteg, úgy, hogy mikor igen kedvező állásba jutott most legutóbb, a jó fizetés és kellemes hivatal sem tudták egészségét visszaadni.

Tegnap még bent dolgozott a bankban, buzgón, lelkesen. Hivatalbeli társai semmit sem vettek észre rajta. Otthon a szokottnál idege-sebb volt. Panaszkodott a testvérének és sógorának, hogy egy boltban sem adnak neki revolvert. Kérdezték, minek az neki.

— Kell — hangzott a lakonikus válasz.

Délután elment a lakásáról. Este hat óra-kor tért vissza. Bevonult a szobájába, nem szólt senkinek. A sógora és testvére a másik szobában foglalatostkodtak. Egyszerre egy kisebb durranást hallottak. Senki sem gondolt semmi rosszra, talán valami leesett. Klein József kisleánya ment be hozzá véletlenül s akkor vették észre a Steier Etelka tettét. Fotelben ülve kis revolvert szorongatott a kezében, homlokáról sűrű cseppekben ömlött le a vér.

Rohantak rendőrré, telefonáltak a mentőkért, de már minden késő volt. Pár perc múlva az öngyilkos leány kiszenvedett. Korán halt el, mindössze 24 éves volt s ebben a gyönyörű korban nem ismert semmit az életből, csak küzdelmet, szenvedéseket.

Egyetlen levelet hagyott hátra a Debreceni Ujság szerkesztőjéhez címezve, melyben így magyarázza meg végzetes tettét:

Kedves Szerkesztő Ur! Tudom, irni fog-nak rólam. Kérem, nagyon kérem, hogy semmi mással ne hozza kapcsolatba halálom okát, mint sokat szenvedő poétikus lelkem nem bírta ki az élet s a családi szeretet édes melegét nélkülöző harcot. Különbözik ime itt ez a kis vers, mit legutóbb legnagyobb bánatom közepette irtam. Nem volt senkim, otthonom s most beteg is lettem, azéval nem találom érdemes-

nek küzdeni az életért. Eleget szenvedtem! Kifáradtam! Isten önnel! Steier Etelka.

A levélhez két verset mellékel, az egyiket ime itt közöljük:

Kedély.

Vajudó lelkünk néha-néha
Ma átölelné egy üres életet,
Holnap vergődve tapos reményeket.

Ma minden perce nyíló virág,
Holnap már hervadt, száraz faág,
Ma zenéje a susogó lány szellő.
Holnap vihar tör kebléből elő.

Miért e változó hangulat, kedély?
Örömről estpir, bánatunk hosszú éj,
Sötét, fekete jövőnk foszlány, semmi,
Üres jelenért kell vajudva küzdeni.

A falusi nőhódító.

— Letartóztatás a Dunaparton —

(Fővárosi tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, április 12.

A budapesti rendőrség egyik detektívjének figyelmessége ma érdekes és különös existenciájú embert juttatott a fővárosi főkapitányság kezére. A detektív cirkálás közben a Lánchíd-pesti oldalán észrevett egy szegényes ruházatu embert, aki egymásután szólított meg elegáns urakat, s siralmas arccal könyörgött alamizsnáért. A detektív lefogta a kéregetőt, bevitte a rendőrségre, ahol az elmondotta kalandos élet-történetét.

Molnár Jánosnak hívják s valamikor jobb napokat látott. Segédjegyző volt egy erdélyi faluban. A szimpatikus modoru, jó megjelenésű fiatalembert a község lakossága hamarosan megkedvelte és különösen az asszony-nép körében örvendett általános szeretetnek. Egy napon aztán hirtelen ott kellett hagynia állását és szinte menekülni volt kénytelen a községből. Nem holmi hivatali szabálytalanságok, sikkasztás vagy más eféle miatt kellett elmen-nie, hanem a nők miatt. Néhány féltékeny férj ugyanis, akiknek a feleségei körül tulso-akat legyeskedett a donzsuanzkodó, csinos segéd-jegyző, megfenyegették őt, hogy jó lesz, ha odébb áll, mert meggyülik velük a baja. Molnár, akinek alapos oka lehetett a férjek fenye-getésétől megijedni, a jóakaratu figyelmezte-tésre hamarosan otthagyta a községet.

Rokonai segítségével Budapestre került fel Molnár s itt a vasuti tisztii tanfolyamot akarta elvégezni. Könnyelmű fiatalember létére azon-ban elzüllött és éveket nagy nyomoruságban tengette életét. Végre is megunt a sok koplalást, küzködést s a mult év karácsony napján elhatározta, hogy beleöli magát a Dunába. A lánchídról akarta ezt a tettét végrehajtani az életunt fiatalember. Estefelé, amikor már telje-sen besötétedett, el is indult Molnár a Lánchid felé. De csak a hídfőig jutott. Itt megállították és négy fillér hidpénzt kértek tőle. Hiába kereste, kutatta át összes zsebeit a sze-rencsétlen ember, egyetlen fillért sem talált azokban. A jegyszedőt kezdte kérlelni; neki át kell mennie a hidon — mondta — engedje át őt ingyen. A jegyszedő azonban nem volt hajlandó Molnár kérését teljesíteni, hanem ehelyett azt a tanácsot adta neki, hogy kérjen va-lamelyik arra járótól négy fillért.

Molnár meg is fogadta a tanácsot. Meg-állított egy jól öltözött urat, s elpanaszolta neki, hogy Budán volna fontos dolga, de olyan szegény, annyi pénze sincsen, hogy a hidvámot megfizesse. A megszólított ur megsajnálta a siránkozó fiatalembert, s egy koronát adott

neki. Az öngyilkosjelölt lefizette a hidvámot és a hid közepe felé indult. Amikor a közepre ért, végre akarta hajtani öngyilkos szándékát, de hirtelen megállott.

— Előbb elköltöm a koronát, — mondotta magában Molnár és Budára ment. Végig járt egy néhány pálinkás lebujt, s szerencsésen nyakára is hágtott kis vagyonszájának.

Másnap aztán visszament Pestre. Este me-gint elfogta a halálvágy, megint elindult a Lánchid felé, de akkor sem volt hidvámra való pénze. Most már azonban nem várta meg a jegyszedő jóakaratu tanácsát, hanem megint kért és ka-pott is egy néhány hatost, amivel ismét eltolta egy nappal öngyilkosságának idejét. Így ment ez napról-napra, míg végre Molnár átlátta, hogy ez az üzlet: igen jövedelmező. Hivatásos kol-dus lett belőle. Minden este ott állt a Lánchid-főnél, szánalmat keltő meséket gondolt ki, és mindig lép-re ment neki egy pár járó kelő. Eb-ből a jövedelmi forrásból aztán nagyszerűen élt Molnár, míg végre ma rajtavesztett. Egy de-tek-tívnek feltűnt a kéregető, s a rendőrségre vitte.

Amikor Molnár a rendőrségen befejezte élettörténetét, felsőhajtott:

— Milyen pechem is van nekem, ma akartam utoljára menni a Lánchidhoz.

— Talán munkát akart keresni? — kér-dezte a kihallgatást vezető rendőrtisztviselő.

— Nem, hanem meguntam a Lánchidat, s elhatároztam, hogy holnaptól kezdve az Er-zsébet-hidhoz megyek. Aztán a Margit-hidat vettem volna munkába, végül pedig a Ferenc József-hid került volna sorra.

A rendőrség Molnárt szülőfalujába fogja toloncolni.

VÁROS ÉS MEGYE.

A Városi kávéház átalakítása. Hosszabb vita után szavazta meg ma a törvényhatósági bi-zottság a tanácsnak a Városi kávéház átalaki-tására vonatkozó és már több ízben ismertetet-t javaslatát. A tanácsi pro-pozíció ellen elsőnek Barabás Béla emelt szót, aki azt indítványozta, hogy közgyűlés ne ma, hanem csak májusban döntsön a fölött, vajjon a mai bérlőnek meg-hosszabbítja-e a szerződését és a kávéházat át-alakítja vagy pedig Láng Ferencné ajánlatát fogadja el, aki — mint ismeretes — nyolevan ezer korona beruházási költség befektetése mel-lett 15 éves szerződést kért 1916-tól számító-lag. Az átalakítás pénzügyi megoldásának hiá-nyait fejtegette Szathmáry János. A tanács ja-vaslatának teljes elvetését kérte Avarffy Géza, míg annak elfogadását ajánlották Reinhart Gyula és Steinhardt Mór dr. Urbán Iván fő-ispán a vita berekesztése után először Barabás halasztó indítványát bo-csátotta szavazásra. Har-mincegyen mellette és ugyanannyian ellene szavaztak. Az elnöklő főispán szavazata dön-tötte el az indítvány sorsát, melyet a főispán elvetett. Azután a tanács javaslatát negyven szóval huszonhét szó ellen elfogadták.

A városi jéggyár nem dolgozik. A törvény-hatósági bizottság ma elhatározta, hogy tekin-tettel a nagy fogyasztók kérelmére, nem ra-gaszkodik a mult évben kötött szerződésekhez és nem kötelezi őket a város jéggyárban ter-melt jég átvételére, hanem szerződést köt Groszman Jakab doktorral, aki kötelezte ma-gát, hogy úgy természetes, mint műjéggel el-látja a közönséget és a jeget olcsóbban szállítja, mint a hatósági gyár. Adler Andor azt indít-ványozta, hogy a nagyfogyasztókat a jövő év-ben se kötelezze a város a szerződés betartá-sára. A közgyűlés kimondotta, hogy ebben a kérdésben jövő évben dönt. A városi jéggyár

berendezését a légkondícionálóg fogják felhasználni, de úgy, hogy a jéggyártás bármely pillanatban megkezdhető legyen.

Bizottsági ülések a városházán. A Bibics-alap bizottsága ma délelőtti ülésében a megüresedett helyre Krudy László középiskolai tanulót ajánlja a közgyűlésnek. — A kórházi bizottság legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy a megyei közkórház ágy-alapítóinak nevét megőröki.

Folytatolagos közgyűlés. Aradváros törvényhatósági bizottsága ma délután Urbán Iván főispán elnöklésével tartotta meg április havt rendes közgyűlését, azonban a gazdag anyagai feldolgozni nem tudta és ezért holnap délután négy órakor folytatja tanácskozásait.

Új lakbérlet szabályzat. A hónapokon át tárgyalta lakbérleti szabályzatot a törvényhatóság ma végleg megszövegezte és elfogadta. A múlt közgyűlésen hozott határozatnak megfelelően a 2. szakaszt a tanács átdolgozta és így a szerződés szabadság úgy a lakó, mint a háztulajdonos részére biztosítva van.

Az elutasított kérő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Egy tisztviselő, már idősebb uriember, akinek szép felesége van, megjelent a minap egy magán-detektívnel, hogy egy kényes ügyben tanácskozzék vele. Elmondta, hogy a múlt szerdán elutasított hivatalos ügyben a vidékre, ahonnan két nap múlva kellett volna visszatérnie.

— A többit már sejtem, — szólt közbe a tapasztalt detektív... Ön még az nap visszatért és önagyságánál...

— Nem volt senki.

— Lehetetlen!

— Pedig úgy van. Ellenben éjjeltájban expressztávrat hoztak. Itt a távirat.

A telegram, amelyet a magán-detektív kezébe adott, így szólt:

— „Sajnálattal értesítek, hogy ma éjjelkor nem látogathatlak meg. Pista“.

— Sulyos eset — jegyezte meg a detektív.

— Ön is azt hiszi?

— Persze.

— A feleségem pedig esküdjök, hogy ő nem várt senkit s nem ismeri a távirat küldőjét.

— Lehetséges.

— Bárcsak úgy lenne, én imádom a feleségemet, de érte, úgy-e, hogy meg kell győződnöm ártatlanságáról. Derítse ki a dolgot.

A magán-detektív vállalkozott a kutatásra s nyomozása fényes eredménnyel járt, mert kiderült, hogy az asszony — ártatlan. A bűnös pedig a férj egyik tisztviselőtársa, aki az asszonyt leánykorában megkérte, de kosarat kapott tőle. Azóta többször szerelmével ostromolta őt, de az asszony kü maradt. A visszautasított ember tudta, hogy a férj elutazott, sőt később a hivatalban arról is értesült, hogy sürgősen visszarendelték a vidékről, amire elküldötte az asszonynak az expressztávratot, hogy a férj kezébe kerüljön.

Ugy látszik, csak a boszu dolgozott benne, de valószínűen arra is számított, hogy a férj elválja a feleségétől s akkor újra fölvirrad az ő napja.

Az expressz-távrat természetesen lovagias ügyre és párbajra vezetett s a boldog férj büszkén viseli arcán a kis karcolat, amelyet száz csókkal borít el szépséges felesége.

SPORT.

+ Húsvéti labdarúgó mérkőzések. Tegnap lapunkban már megemlékeztünk az élvezeteseknek ígérkező football eseményekről, amelyeket az A. A. K. a húsvéti ünnepek alkalmából rendezni fog. E mérkőzésekben, amint arról

értesítenek, némiképen változást fog szenvedni, amennyiben a lipeseiek csapata nem tehet eleget az aradiak meghívásának, mert az aradi mérkőzést nem sikerült kontinentális programjába beilleszteni. Sikerült az Újpest Rákospalotai A. K.-val, a II. osztályu bajnok-csapatával húsvét másodnapján tartandó mérkőzésre megállapodásra jutni az A. K. K.-nak. Az U. R. A. K. csapata az aradiak előtt nem ismeretlen, mert az elmúlt év tavaszán mérköztek az A. A. K.-val, amikor az eredmény 2:2 arányban eldöntetlen maradt s így a mostani mérkőzés döntő jelleggel fog birni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Tolonc, népszimű. Jászai Mari vendégszínház. A) bérlet.

Péntek: Nincs előadás.

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: Sárga liliom, ezimű. Este rendezés helyárrakkal: Cigányszerelem, operett. 25-ik jubileum előadás.

Hétfő: Délután mérsékelt helyárrakkal: Medikus, szimű. Este rendezés helyárrakkal: Babuska, operett.

Művésznők és újságírók.

Írta: Jászai Mari.

Ugy vannak velünk az újságírók, mint a gyermek a babajátékával: míg a szemét ki nem piszkálta az ujjacskáival, hogy megnézze mi van mögötte és a gyomrából ki nem húzta a kenderkócot, addig szereti; azután földlőz vágja és keres új babát; kivált idegen átutazókat, kiknek nehéz, vagy pláne lehetetlen bejutni. Akikhez lehetetlen bejutni, azok az egész Istennők! Egy elsőrangú zurnaliszta suttagó áhitattal beszélt nekem egy ilyen külföldi művésznőről, amiért „semmi kincsért“ sem tudott bejutni hozzá, amiért az misztikus ködbe burkolódik elötük és sem zurnalisztát nem fogad, sem újságot nem olvas! Ellenben ennek a külföldinek egy hetven forintos könyvszámláján extázisba esett az a magyar zurnaliszta a lapja hasábjain.

Ha tudtam volna, hogy ez oly igen imponál neki, majdnem annyira mint az, hogy sírásközben a pusztá kezével törülgette az orrát szalon ruhában, akkor meghívtam volna magamhoz, ahol gyönyörködhetett volna a könyvszekerényemben nem egy oly munkában, melynek egy-egy kötete kerül annyiba, holott Isten bocsássa meg, csak azok vagyunk, amik ők, a külföldiért ájuldozó kritikus urak magyarok, ha meg nem sértem vele? Mint fölényes nagy tulajdonságát emlegetik csodálói ezen idegen nagyságnak, hogy újságot nem olvas! (Épen az újságírók!) Ezzel szemben én azt merem állítani, hogy nagyobb bátorság kell ahhoz, hogy az ember mindent elolvasson.

Újságot olvasni óriási kényelem, könyveket olvasni gyönyörűség! Újságot olvasni a legfárasztóbb kötelesség. A mindennapi küzdelem megkezdése az eleven levegő beszívása, mely éltet és öl. Abból érzem meg a velem együtt élő embertársaim szíve lüktetését, az örömet és fájdalmát, valamint embertestvéreim is az enyémet, melylyel egymással megosztunk. Elzárkózni az eleven élet küzdelme elől nem lehet érdeme, dicsősége senkinek, aki ennek a társadalomnak a javait elfogadja és élvezi.

És önök maguk mondják, hogy annyival érdekesebb, amennyivel inkább elzárkózik önök elől. Ezt értem. Ez örök emberi. De bocsássák meg nekünk, hogy mi nem tehetjük: a felhőtakaró nagyon sok pénzbe kerül. Az Olympus drága! Magyarországon nem telik arra a fejlődési kényelemre, hogy elzárkózhassunk. Egy ilyen, rajtunk keresztül száguldó üstökös csil-

lagát is csak pár napra birjuk kifizetni, otthon ők is olesóbban adják. De itt a körutjuk kifizeti a titkárt, impresszáriót, komornákat, akik elállják körülöttük az utat a közeledők előtt. A mi vendégszereplési körülményeink ezt a lukszust meg nem engedik. Mihozzánk az újságíró urak egyszerűen bekopognak és benyitnak patriarkálisan; bemutatkoznak, beszélgetünk — kész az interjú. Lehull a saisi fátyol, vége a misztériumnak, a baba gyomra kifordítva, abban is csak fűreszpor volt.

Fiatal koromban, — mig mindent komolyan vettem. — nekem minden interjú veszszőfutás volt. Ijedtséget és szívdobogást okozott, mert azt éreztem, hogy: „most olyannak kell lennem, amilyen lenni nem tudok: érdekesnek, briliánsnak, rendkívülinek!“ Kevés tudással, nagy naivitással, éreztem én úgy homályosan, hogy ez emberkinzás, hogy különb úgy sem tudok lenni itt a szobámban, mint a szinpadon, ahol a lelkem javát adom, ahol egyedül érzem magam otthon — mig itt gyalogszerrel, lefegyverezve, bátortalan és ügyetlen vagyok? Ez az érzésem idővel határozott tudattá vált, sőt nagy tekintély nyomta rá az igazság pecsétjét. Oszkár Wilde mondta ki a művészekről, hadd huzzam rá ezt a törvényt a mi hivatásunkra is: „Azok a művészek, akik (nappali társaságban) föllépésükkel másokat elbájolnak, rossz művészek. Jó művészek mindenüket a művészetüknek adják és ezért magukban értéktelenek.“

Továbbá pedig: „Egy valóban nagy művész legköltségtelenebb lény minden élő lény között“. Okvetlenül ennek az igazságát érzi a fönn említett diva, azért nem száll le olympusi magaslatáról az interjú profán közelségére. Mióta az emberség, nem pedig csak a színészet a legmagasabb ideálom, mióta nem tartom kötelességemnek minden áron és erővel eseten érdekesnek látszani, azóta nincs lámpalázam az interjúk alatt. Nem félek olyan embernek látszani nappali viselkedésében, amilyennek az Isten megteremtett; sőt mióta tudom, hogy nem kell csodabogarat csinálnom magamból, igen örömet beszélgettek minden felebarátommal, az ellenségeimmel is. Nem félttem tőlük sem a tudásomat, sem a tudatlanságomat. Ahol az én tudásom véget ér, ott kezdem én a kérdezősködést és a iátogatás végével kvittek vagyunk.

* Jászai Mari fölléptel. Ma este harmadszor lépett fel az aradi közönség előtt Jászai Mari asszony, akit ma is valósággal ünnepelet az aradi publikum, amely minden estén nagy megértéssel gyönyörködött a művésznő csodás alakításában. Lucretia szerepében ma is tökéleteset produkált Jászai Mari. Mellette hatásosan alakította Gennarót Beregi Sándor, aki méltó partnere volt a nagyasszonynak. A sok tapsból és kihívásból neki is jelentős rész jutott. Emelték még az előadás értéket Keszler Ede és Delli Lajos.

* A jövő hét műsora. Vasárnap és hétfőn négy előadás lesz az aradi színházban. Vasárnap délután Biró Lajos kitűnő vidéki sziművét, a Sárga liliomot, este a Cigányszerelemet adják; hétfőn délután Bródy Sándor poétikus műve, a Medikus, este pedig a Babuska című új operett kerül színre. A Babuska egész héten műsoron marad. Pénteken Schmiéd Miklós komédiáját, a Medvét mutatják be Károly József fordításában. A darab előadását szombaton megismétlik.

* A Vigszínház színészeket keres. Jelentetük már a minap a Vigszínház igazgatóságának azt az elhatározását, hogy próbaszínpadot épített s így lehetővé teszi, hogy a színház

egyidejűleg két újdonságra is készülhessen. Ez az elhatározás összefügg egy másikkal: a Vignszínház személyzete a legközelebbi időben tetemesen ki fog bővülni. Az ensemblet kiegészítik, még pedig leginkább jeles vidéki színészekkel. A színház igazgatói közül Faludi Sándor inkognitóban vidéki felfedező körutra indul. A színház mintegy nyolc tiz új férfiszereplőt akar szerződtetni.

* **Fájdalmas-csók** (Amerikai kalózdrama az Apollóban.) Minden mozzanatában megkapó drámát mutat be az Apolló-színház az amerikai halászok életéből. Szinte hihetetlen s elgondolni is komplikált kérdés, hogy a filmgyárosok egy egy értékesebb kép elkészülésénél milyen nagy előkészületeket tesznek s milyen tüneményes tájakat keresnek ki a fölvételek milliójének, hogy a kép érdekességét növeljék, különösen s szembeötlően a Fájdalmas csókban tűnik ki, amelynek cselekménye egy búváros tengerparti városkában történik. A fiatal, délceg halászegény elindul a tengerre szerencsét próbálni, hogy pénzt szerezhessen s elvehesse ideálját, egy öreg halásznak a szép leányát, akit azért nem adtak hozzá eddig a szülei, mert neki csak a szive volt gazdag, de a zsebe nem. Amikor két év múlva visszatér a szülővárosában a fiatal halászegény, összetört szívvel veszi tudomásul, hogy hiába volt a két évi küzdelem, mert az ideálját máshoz kényeszerítették. A régi szerelmesek találkoznak egy alkalommal a tengerparton s egy végtelen, hosszú csókban bucsuznak el egymástól örökre. Az elragadó kép gyönyörű amerikai produkció. Csütörtökön kerül először bemutatásra. 177

* **Egy napos műsor az Urániában.** Csütörtökön teljesen új és csak arra az egy napra összeállított műsort mutat be az Uránia-színház. Csupa válogatott érdekességek szerepelnek ezen a programon, melynek keretében Pathé híres zsurnáljának legújabb számát kapja a közönség. Vilmos császár utazásából, az olasz kiállítás megnyitásától és a legújabb párisi divatrol hoz aktuális felvételeket a nagyszerű revü. A természet utáni felvételek sorozatából most a norvég alagutakon van a sor, továbbá a magdapisi vizeséseken. Pali is megjelenik legújabb trükkjével, mint mozilátogató biztos kacagásra számítva. Szóval a látványosságok olyan gazdagsága fogja szórakoztatni a közönséget, mint sehol másutt. Nagypénteken nem tart előadást az Uránia. Szombaton kerül színre Korin Michaelis regénye, a Veszedelemes életkor. 175

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Ügyvédekől bírák.** Eperjesről jelentik: Az eperjesi ügyvédi kamara legutóbbi közgyűléséből fölterjesztést intézett az igazságügy-miniszterhez, melyben azon óhajának adott kifejezést, hogy a bírói állásokra ügyvédek ezentul gyakrabban neveztesse ki s ne forduljon többé elő olyan eset, minő Pawalasz dr. eperjesi ügyvéddel megtörtént, hogy két évi gyakornokoskodás után még jegyzővé sem nevezték ki, úgy, hogy kénytelen volt állásáról lemondani és újból a gyakorló ügyvédek sorába lépni.

§ **A főszolgabíró és a hölgyek.** Técsőről írják a Pol. Híradónak: Dévay József ottani főszolgabíró este hazamenet találkozott három rosszhírű nővel, akik nagy lármát és dalolást közben jöttek az uton. A főszolgabíró csendre intette őket, ebből szóváltás és heves feleselés származott, aminek az lett a vége, hogy a tulvérmes hölgyek sétatálcáikkal megverték a főszolgabírót. A főszolgabíró másnap beidézte a temperamentumos hölgyeket, kihágás miatt megbüntette és a községből kitoloncoltatta őket.

Szép társaság.

(Főtárgyalás az aradi törvényszéken.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

A törvényszéki palota esküdszéki tárgyaló terme furcsa képet nyújtott ma délelőtt. A padot, ahol a vádlottak ülai szoktak, megtoldották három másikkal, hogy elegendő hely legyen a tizennégy vádlott és a négy börtönőr részére. A vádlottak cigányok voltak. Idősebb Farkas József és bandája állottak ma törvényt. Kilenc ember, négy asszony és egy gyerek, tizenkét-tizenhárom éves. Csak tizennégyen voltak, de olyan lármát csaptak, mintha kétszázan lettek volna. Köller János, a tárgyalást vezető elnök, aki pedig türelmes ember, nem győzte őket leinteni. Hol az egyiknek, hol a másiknak nyílt fel a szája, gyakran öten is beszéltek egyszerre:

— Nem is láttuk a lovakat.

— Csókolom a kezit a nagyságos bíró urnak, ott se voltunk, mikor a lopás történt.

— Gyilkoltak minket a csendőrök.

Különösen az asszonyok tüzeltek és védtek az igazukat. Lolé Mária mindenre rámondta:

— Bizonyiston az enyém ez a dunyha nagyságos bíró ur. Pécskán vettem a zsidpiacra.

Néha, amikor a csendőrök kedvezőtlenül vádlottak, egyszerre mind a négyen rákezdték a szóra, úgy, hogy a fogházöröknek a szó legteljesebb értelmében be kellett fogni a vádlottak száját.

Általában elég jó hangulat uralkodott a barnabőrű nyírott fejű Faraó ivadékok között. A három Lakatos fiu, akik a legszélre kerültek, állandóan vigyorogtak. Aminek meg volt az oka. A cigányok nem tartoztak egy bandába. Az aradme gyei csendőrök a gyanuokok alapján különböző karavánokat füleltek le és a cigányok nagy része azokban a lopásokban, amelyekkel a vádlották őket, ártatlanoknak bizonyultak. Ezért volt jó kedvük. Csak négyen feszengtek a keskeny ülőhelyen. A két Sztojko testvér, János meg Illés, Oláh János meg a tizennyolc éves Farkas Julcsa, akik Pécskán törtek be és akikre ráismertek. Farkas Julcsa egyébként annyira megbarátkozott a hat hónapi vizsgálati fogság alatt az aradi fogházzal, hogy négy nap előtt egy egészséges fiugyermeknek adott életet. A csecsemőt előbb behozta, de úgy sivalkodott, hogy ki kellett vinni. Délben aztán egy fogházör jelent meg a kis gyerekkel, akit az anyja ott a tárgyalóteremben megszoportatott. Erre az időre az elnök felfüggesztette az ülést. A terem közönsége érdeklődéssel nézte a furcsa és ritka jelenetet és az egyik ügyvéd meg is jegyezte:

— Három napos és már a vádlottak padján ül. Ilyen karriert se csinált még senki.

Érdekes volt a csendőrök kihallgatása, akik meglehetősen kedvezőtlenül nyilatkoztak a vádlottakról, de bűnösségük mellett bizonyítékot produkálni nem igen tudtak. Mert azok a dunyhák, ruháneműek, ócska vasszerszámok, amiket elkoboztak tőlük olyan ócskák és rongyosak voltak, hogy a tekintetes törvényszék elhitte Lolé Máriának, hogy a zsidpiacra vette azokat. Mégis az egyik csendőr az elnök kérdésre habozás nélkül rámondta:

— Ezek követték el a lopásokat. Ez a banda.

Megjegyzendő, hogy a lopások a legkülönbözőbb helyeken és időben történtek. Pécska, Ujki-gyós, Tornyá, Pankota, Györök, Almáskamarás. Az elnök rá is szólt a tulbuzgó csendőrré:

— Hát aztán honnan tudja, hogy ezek követték el a lopásokat. Ott volt maga, a mikor betörték:

— Nem.

— Talált náluk bűnjeleket?

— Nem.

— Vallottak maga előtt?

— Nem.

Idősebb Farkas Jóska felugrott:

— Lássá nagyságos elnök ur. Nem tudnak ezek a csendérek semmit.

Egyedül a pécskai lopásra derült világosság. Itt tudniillik a tizenkét éves Rostás Jóska vezette nyomra a csendőröket. De a fiatal rafinált kölyök erősen igyekezett enyhíteni az ő közreműködésének súlyát.

— Én nem mondtam semmit. Gyilkoltak, vertek a csendőrök. Lehúzták a kabátomat és úgy ütöttek pálcával, ők mondták, hogy hova kell mennem, mit kell vallanom.

De Jóska védekezése nem használt és négy vádlott benragadt a csávában. Sztojko János két havi, az öccse hat havi, Oláh János szintén hat havi és Farkas Julcsa öt havi fogházat kaptak. A többi tiz vádlottat a törvényszék felmentette.

A két Bornemissza.

— Eltűnt bárók. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Egy év óta egyre jelennek meg a hivatalos lapban idézések, amelyek ismeretlen helyen tartózkodó Bornemissza bárókat keresnek. Bornemissza János báró az egyik, Bornemissza Lipót báró a másik. Az elsőről már régóta, néhány év óta nem kapnak hírt a hitelezői, akik hasztalanul keresik. Az utóbbi csak egy pár évvel ezelőtt még főispán volt Hunyad megyében s ahogy lelépett a főispáni székről, azonnal kihajózott Amerikába.

Most megint aktuálisá vált a bárók eltűnésének emlegetése. Bornemissza János báróval ismét foglalkozik a törvényszék, de most nem a hitelezők kérésére s nem mint adóssal, hanem mint aranybányák tulajdonosával. Olyan tulajdonjogok birtokosával, aki az adósságok között nem tudta a tulajdonjogot kihasználni. Arról nem tehet sem Bornemissza János, sem Bornemissza Lipót, hogy az ő körükben nem tekintették a vállalkozást jó pályának. Ezért hagyták el Magyarországot s emberi munkerejükkel kívánnak maguknak olyan megélhetést biztosítani, olyan tőkét összehozni, amilyent itthon nem tudtak volna.

A bárókeresés újabb híreről a következőket jelentjük:

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint bányahatóság árverést hirdet báró Bornemissza János handoli, vojai, gyalumárei és furksorai aranybányáira, kaliforniai zuzdáira, olvasztó- és pörköltö-telepeire. Az árverést 16.000 korona adósságért rendelték el, ami már azért is különös, mert maga a handoli bánya évente 30.000 korona tiszta hasznot hajtott a tulajdonosnak. Csakhogy az utóbbi években a régi gépek fölmondták a szolgálatot és nagyobb beruházások váltak szükségessékké. A tulajdonos azonban sajnálta a pénzt a beruházásokra. Ennek következtében a bánya még jobban tönkrement, a gépek fölmondták a szolgálatot, az aknában egyre több víz gyűlt meg, a tárnák pedig omladoztak.

Amig Hunyad megyében Bornemissza Lipót báró volt a főispán, addig még ment valahogy a dolog, de azután már attól tartott a tulajdonos, hogy a hatóság az életveszélyes bányában beszünteti az üzemet. Ezért, mielőtt minden összeomlott volna, a tulajdonos fölvert annyi kölcsönt a mennyit kaphatott és — ösmeretlen helyre távozott bátyjával a főispánnal együtt.

Az egyik hitelező nevében Jóska Samu báró perelte a váltót és így kerül dobra június

10-én a nagyértékű, de teljesen elpusztult bánya, egész berendezésével együtt.

Hir szerint, a területeket az árverésen a kincstár vásárolja meg, szomszédos bányabirtokai kiegészítésére.

HIREK.

— A nagyheti szertartások a minoriták templomában. A keresztény világ nagy napjait, Jézus szenvedéseinek, halálának és feltámadásának emlékűnnepét mélységes jelentőségű, szép szertartásokkal ünnepli a katolikus egyház. Aradon a szertartások a minoriták templomában a következő sorrendben folynak le:

Április 12-én, szerdán délután 3 órakor lamentáció (Jeremiás próféta siralmi). — Április 13-án nagyszűrtörtőn, reggel 9 órakor ünnepélyes szentmise, melyet Lakatos Ottó dr. rendfőnök celebrál, közös szentáldozás, utána az oltárok lebontása. Délután 3 órakor lamentáció. — Április 14-én, nagypénteken, reggel 9 órakor gyászistentisztelet, melyet Lakatos Ottó dr. rendfőnök celebrál, utána szentségkítétel és szentbeszéd, mondja Monay Ferenc dr. rendtartományi titkár. Délután 3 órakor lamentáció, utána szent beszédet tart Chrappa Sándor dr. hitoktató. Este fél 7 órakor szentségbetétel. — Április 15-én, nagyszombaton reggel 7 órakor Szentség kítétel, 8 órakor tűz és visszentalés, utána ünnepélyes szentmise, amelyet Zárkóvy Bonifác plebánoshelynök celebrál. Este 6 órakor ünnepélyes feltámadási körmenet. — Április 16-án, húsvét vasárnapon reggel 6 órakor csöndes mise utána a húsvéti ételek megszentelése. 7 órakor szentmise. Fél 8 órakor szentbeszédet mond Szekeres László dr. hitoktató, 8 órakor és 9 órakor csöndes mise. Fél 10 órakor szentbeszéd, tartja Monay Ferenc dr. rendtartományi titkár, 10 órakor ünnepélyes szentmise, melyet Lakatos Ottó dr. rendfőnök celebrál. Fél 10 órakor szentmise. Délután 5 órakor szentbeszédet mond Kausz Leó hitoktató, utána ünnepi litánia és áldás. — Április 17-én húsvét hétfőn, reggel 7 órakor szentmise, utána szentbeszéd tartja György László segédlelkész. 8 és 9 órakor csöndes mise, 10 órakor ünnepélyes nagymise, melyet Zárkóvy Bonifác plebánoshelynök tart. Tél 12 órakor csöndesmise. Délután 5 órakor szentbeszédet mond Novák Mihály hitoktató, utána litánia és áldás.

— A király húsvétija. Bécsből táviratozzák: A király ma reggel 8 órakor udvari különvonaton Wallseeba utazott, hogy a húsvéti ünnepeket Ferenc Szalvátor főherceg családja körében töltsse el. A különvonat délelőtt tíz óra 7 perckor érkezett Amstettenbe, a honnan a felség automobilon ment Wallseeba. A király április 17. vagy 18-án tér vissza Bécsbe.

— Arad Tisza Kálmán szobrára. Budapest székesfőváros felhívására ma Aradváros törvényhatósága ötszáz koronás adományt szavazott meg Tisza Kálmán Budapesten felállítandó szobrára. A függetlenségi párti városi képviselők részéről Vizer Lajos szól az indítvány ellen. A túlnyomó többség azonban lelkesedéssel szavazta meg az 500 koronás hozzájárulást.

— Főpapok üdvözlése. Csernock János kalocsai érseket és Gtattfelder Gyula esanádi püspököt Arad város törvényhatósága abból az alkalomból, hogy a király őket főpásztori székbe kinevezte Múlek Lajos dr. indítványára átirattal üdvözli ma tartott közgyűlésének egyhangu határozata szerint.

— A magyar küldöttség Rómában. Rómából jelentik: A magyar képviselők ma meglátogatták a magyar kiállítást és valóságos el voltak ragadtatva az ott látottaktól. Majd Róma nevezetességeit nézték meg. A magyar képviselőket mindenütt a legnagyobb előzékenységgel fogadták.

— Főszolgabíró és tűzoltóparancsnok címmel a napokban megírtuk azt, hogy Grill József világosi kádármester és tűzoltóparancsnok följelentette Faragó István világosi főszolgabírót, mert a főszolgabíró öt esendőörökkel vitette el a saját égő háza mellől, ahol ő tűzoltóparancsnoki funkciót teljesített. Megírtuk, hogy Grill följelentését az aradi törvényszék vádta nácsa, mint teljesen alaptalant, elutasította. Ezt a közlésünket most oda korrigáljuk, hogy Grill följelentésével a vádta nács nem foglalkozott, mert már a vizsgálóbíró megállapította, hogy az abban foglalt vádak nem alkalmasak bírói eljárásra. Ez ügygyel kapcsolatosan Grill József ma két aradi lapban nyilatkozatot tett közzé, amelyben az Aradi Közlöny cikkéről azt állítja, hogy „rágalmazó”. Ezért a közismert nyiltterező ellen rágalmazás és becsületsértés miatt megtettük a bűnvádi följelentést.

— Kitüntetések. A hivatalos lap mai száma szerint a király Mály Sándor pénzügyminiszteriumi miniszteri tanácsosnak és törvényes utódainak, a földgázra és káliumosra való kutatások körül szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet „Kissármási” előnévvel, Eckerdt Elek királyi tanácsos, nyíregyházi pénzügyigazgatónak és törvényes utódainak a magyar nemességet „Gagybátori” előnévvel, Nagysuri Böckh Hugó főbányatanácsosnak, a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola rendes tanárának III. osztályu vaskorona-rendet díjmentesen, Böhm Ferenc mérnöknek, a nagysármási kálisót kutató kirendeltség vezetőjének a koronás arany érdemkeresztet, Vnutskó Ferenc bányatanácsosnak, a káliumsó és földgázra való kutatások és mélyfúrások érdekében kifejtett működése elismerésül, a főbányatanácsosi címet és jelleget adományozta.

— A zagrabi Házelnök a ravatalon. Zágrábol jelentik: Neumann Károly dr. képviselőházi elnök holttestét az új kormánypalotába szállították, s annak nagytermében helyezték ravatalra. Holnap délelőtt Buaer dr. érseki koadjutor beszenteli a holttestet. A gyászszertartás után a pályaudvarra szállították, ahonnan Eszékre viszik. Az elhunyt családja nagyszámu részvénytáviratot kapott.

— A törvényhatóság köszönete. Varjassy Lajos polgármester ma bejelentette a törvényhatósági bizottságnak, hogy dr. Takátsy Sándorné a gyermekkorház céljaira 2000 koronát adományozott. A törvényhatóság köszönetét fejezte ki az adományért és elhatározta, hogy az adakozó urino nevével ágyalapítványt nevez el a kórházban.

— Ujtások a Máv. személyforgalmában. Az utazó közönség és főként a kereskedelmi utazók körében nagy örömet fog kelteni az az újabb terve Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek, hogy a gyorsvonatokon is fognak harmadik osztályu kocsik közlekedni, természetesen csak korlátolt számban. Külföldön is így van. Azonkívül bizonyos vonalkeuletkekre szóló bérletjegyek is fognak kiadni és a bérletjegyek tekintetében így épen a turisztikára és a kereskedelmi utazásra való tekintettel is, jelentős reformok fognak életbeléptetni. Az idevonatkozó előmunkálatok már igen előre haladtak. De több nagyobb szabásu reformokról is lesz szó a vasuti személydijszabások terén.

— Halálozás. Mint részvétellel értesülünk Fischer Lipót egykori aradi olajgyáros, ki jótékonyágáról városzerte ismeretes volt, ma Gyulán hosszas szenvedés után elhunyt. Halálát özvegyén és gyermekén kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— A zsidók ünnepe. Ma este köszöntött be zsidó polgártársainknak a húsvéti ünnep, amely tudvalevőleg nyole napig tart. Ezt az ünnepet a zsidók a pusztában való bolyongás emlékeként ülik meg.

— Városi pénztár új ellenőre. A városi pénztárban Billich Miklós lemondásával megüresedett ellenőri állást ma töltötte be a törvényhatósági bizottság. Egyhangulag Gerő Ármint választotta meg, aki tizenöt esztendei becsületes munkával szerzett érdemeket arra, hogy közfelkiáltással válasszák meg.

— Elutasított gyógyszerész. Aradvármegye közegészségügyi bizottsága ma délelőtt tartott ülésében elnökevé Parecz Gyula dr.-t, a kórház igazgató főorvosát választotta meg. Majd tárgyalás alá vette Laszki Valéria kérelmét egy, Ujszentannán felállítandó gyógyszerészterület. A bizottság nem javasolja a közgyűlésnek a kérelem megadását.

— A beteg pap. Különös kényszerhelyzetben van most a szegedi görög-keleti szerb hitközség. A hitközség hívei már hosszabb idő óta panaszkodnak a plébánosuk miatt, aki epilepsiában szenved, s többször előfordult, hogy mise közben is meglepte a betegség annyira, hogy a liturgiát félbe kellett szakítani. A hívek ebben a szertartás profanizálását látják s ha bizonyos nekszusok miatt a hívek közül többen nem is, de a nagyobb rész azt kívánja, hogy szegedi szerb hitközség járjon közbe ebben az ügyben az újvidéki szerb püspökségnél. A hitközség azonban kényszerhelyzetbe jutott, mert a szegedi plébános, Sévity Lázár, kiváló érdemeket szerzett az egyház körül. A szegedi szerbek már többször szót emeltek az ellen az állapot ellen, hogy a görög-keleti szerb templomban a szertartást olyan plébános végezze, aki epileptikus. Szomorú, de a hívők mégis rossz szemmel nézik a dolgot, bár sajnálják, hogy kénytelenek panaszkodni a saját plébánosuk ellen. Egy ideig türték az állapotot, mert azzal biztatták őket, hogy a plébánost valószínűleg sikerülni fog kigyógyítani. De több hónap telt el s többször ismétlődött, hogy a miséken a plébános papi ornátusban hirtelen összeesett. De nemcsak a templomban, hanem az utcán is megtörtént ez, legutóbb vasárnap délelőtt. Sévity elvégezte a szerb templomban a reggeli misét, asután a Csillagbörtönbe ment misét mondani a szerb raboknak. Ez is megtörtént s a plébános hazafelé indult. De utközben a Mars-téri kaszárnya előtt újra meglepte a rettenetes betegség: lezuhant a kövezetre s olyan szerencsétlenül esett, hogy a jobbkarja kificamodott. Csak késő délután tért eszméletre. Az eset miatt a görög-keleti szerbek másnapi nagymiséje elmaradt. Ez adta meg aztán az újabb impulzust arra, hogy a hívek előlépjenek a panaszuikkal.

— Fogalmazói állás a Kamarában. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a Kamara megszaporodott teendőire való tekintettel fogalmazói állást szervez. A kereskedelemügyi miniszter a Kamarához ma érkezett leiratával az állás rendezését tudomásul vette s Mátyás Jenő joghallgatónak kamarai fogalmazóvá történt megválasztását megerősítette.

— Rejtélyes gyilkosság. Temesvárról táviratozzák: Piosic község határában a napokban egy vöröshaju, bajuszu és szakállu, közep magasságu, jól megtermett ember holttestét találták. Minden jel arra mutat, hogy megölték. Az illető jobb minőségű vörösbarna bőrkabátot, jobb minőségű nyári szövetből készült barnás-szürke kabátot és mellényt, széles karimájú fekete puha kulapot, bárony utánzatu nadrágot és magas csizmát viselt. Birtokában egy A. Verginelli névvel ellátott zsebkönyvet (notest) találtak.

— **Bortermelők forrongása.** A francia Champagne vidéki bortermelők között újból kitört a forrongás. A kormány ugyanis új intézkedést, hogy Champagne vidékére ismét lehet más vidékről is bort szállítani. Ez nagy anyagi kárt jelent a bortermelőknek és azért forronganak. A forrongásról ezek a távirataink szólnak:

Arra a hírre, hogy a szenátus elhatározta a champagne-i borterület zárlatának feloldását, a lakosság között nagy nyugtalanság támadt. Hautvilleből Dizy felé tartottak a vincellérek, elpusztították a borterületet és nagy károkat okoztak. Innen Epernay felé vonultak. Az izgalom a champagne-i borterületen rendkívül nagy. Egyes községekben katonaságot kértek, a tüntető vincellérek bevonulása Dizy-be este 8 órakor történt. Nagy zászlók és forradalmi hangu feliratok alatt vonultak be. Megszállták a pincéket és mindent, ami kezük ügyébe esett, összetörték. Kétszázharmincezer üveg pezsgő volt a pincékben, ez mind áldozatul esett a tüntetőknek. Elpusztították az irodahelyiségeket és a feldult pincék, irodák összeszedett butoráiból három barrikádát emeltek Dizy utcáin, a melyek véges-végig üvegcserepekkel vannak borítva. Egy csoport vonult Damery-ba, ahol kifosztották a pezsgőgyár raktárát. Egy borkezeskedő házat megtámadták. Egy század dragonyost rendeltek ki ellenük, akik a tüntetőket visszazsorították. Ezek aztán Epernayba vonultak vissza.

Párisból jelentik: A zavargások Epernayben és környékén még mindig tartanak. Az utcai összeütközések többször megisméltódtak. A katonák kivonulásánál asszonyok gyermekükkel a lovak elé vetették magukat és azt kiáltották:

— Inkább a lovak tapossanak agyon, mint hogy lassankint éhen haljunk.

A katonák és vincellérek közti összetűzésnél mindkét oldalon több sebesülés történt. A hatóság a rend helyreállítására újabb katonai csapatok kirendelését kérte.

— **Szerencsétlenül járt tenorista.** Párisból jelentik: Mukatara, a párisi nagy opera hírneves tenoristája tegnap próba közben a súlyestbe zuhant. Koponyatörést és súlyos sérüléseket szenvedett s míg az éjjel behalt sebeibe. A hírneves tenorista halála általános részvételt keltett.

— **Husvétői fényképkiállítás.** Figyelemreméltó és érdekes szépiá platin fényképnagyításokat állított ki városunk előkelőbb ismert egyéneiről **Kossak Sándor** fotografiai műintézete Reinhardt Fülöp Andrassy-téri kirakatában. A kitett képek elismerésre méltó művészi kivitelű élethű munkák, melyek megtekintésre valóban méltóak. Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal az uri közönség szíves figyelmébe ajánlani, hogy fent megnevezett műterem új tulajdonosa teljes igyekezetével arra törekszik, hogy speciális szaktudásával megrendelőinek legkényesebb igényeit is mindenkor legjobban kielégítse és bizalmát méltán kiérdemlje.

— **A megfajított földbirtokos.** Hajduböszörményből jelentik: A Zolnay András ellen elkövetett rablógyilkosság tetteseit a csengőrség a meggyilkolt vejének Kati István földbirtokos három cselédjének személyében kinyomozta. A cselédek azzal az ürüggyel mentek át Zolnayhoz, hogy a gazdájuknak borra volna szüksége. A földbirtokos le is ment a pincébe a cselédekkel, akik, mikor az öreg ur egy hordóból bort orosztott, **kurkot vetettek a nyakára és megölték.** A rablógyilkosok között van az a leány is, aki másnap reggel kávét vitt Zolnaynak és aki gazdáját az esetről értesítette. A gyilkosok a rablott pénzt Kati István tanyáján rejtették el. A csengőrségen történt kihallgatásuk alkalmával egyikük beismerő vallomást tett, a másik kettő azonban konokul tagad.

— **Nagygyűlés a háború ellen.** Párisból jelentik: Az általános munkásszövetség központi bizottsága tegnap elhatározta, hogy a német munkásszervezetek meghívását elfogadja és résztvesz a Berlinben tervezett háborúellenes nagygyűlésen. Több francia szindikalista be-széltni fog a nagygyűlésen.

— **A tábori ágyu titka.** Strassburgból táviratozzák: A katonai hatóság a legnagyobb titokban vizsgálatot folytat Saarbrückenben. Az ott állomásozó 8-ik tábori tüzérezred szertárából ugyanis megfoghatatlan és eddig ki nem derített módon eltűntek az új tábori ágyu egyes alkatrészei, a melyeket szigorúan őriztek, mint a legnagyobb katonai titkokat. A strassburgi readórság a katonai hatóság felkérésére szintén nyomoz.

— **Szavazás hozományra.** Egy francia divatlap élelmes kiadója ezen új és eredeti módon próbálta előfizetőinek a kontingensét megszaporítani. A lap kiadóhivatala három 5000 koronás hozományt tűzött ki, amelyekre az előfizetők a következőképen pályázhatnak. A „Mode Pratique” olvasónői számára indítványozási jogot ad s minden előfizető ajánlhat egy leányt, akit érdemesnek tart a hozományok egyikére. Sőt az ajánló ajánlottjának érdemeit is megírhatja s a lap ezeket közzé is teszi. Az ilyen ajánlott pályázók között aztán szavazás útján választják ki azt a hármát, akik a hozományt megkapják. Látnivaló, hogy a publikum ilyenképen kétszer is szórakozhatik a pénzéért. Az előfizetési nyugtákhöz ugyanis szavazócédulákat mellékelnek s az összes olvasóknak jogukban van aztán a jelöltek valamelyikére szavazatukat leadni. Az idén már megrendezték ezt a heccet s nem kevesebb, mint 270.000 szavazócédula érkezett be a „Mode Pratique” szerkesztőségébe s a szavazatszedő bizottság óriási munkát végzett, amikor az összes szavazatokat egy nap alatt összeszámolta. Annál csodálatosabb azonban, hogy mindössze 26 leányt jelöltek. A három szerencsés hozománynyertes leány közül az egyik 60.000 szavazatot kapott. Az apja ezredorvos volt s Tuniszban egy megtámadtatás alkalmával elesett. Az ifjú leány tizenégy éves korában árván maradt s azóta egyedül tartotta fenn magát, miközben a tanítóképző-intézetet is elvégezte. A sok nyomorgás azonban nem ártott meg a leánynak, mert ma viruló szépségben várja az esküvője napját, amelyet eddig csak a hozomány hiánya késleltetett. A második hozománynyertes leánya, — egy egyszerű lotharingiai földműves gyermeke — 30.000 szavazatot kapott. Az ajánlónője azt írta rá, hogy a világ legkedvesebb, legszerényebb, legszorgalmasabb és... szóval egy valódi mintalány. 20.000 szavazat juttatta a harmadik győztest a hozományhoz, aki gyermekkorra óta beteg édes anyját ápolja és eltartja. Néhány héttel ezelőtt ki is osztották a díjakat, amelyek azonban nem okvetlenül a legérdemesebb pályázóknak jutottak. A főcél azonban el van érve, mert a Mode Pratique előfizetőinek a száma egy év alatt megtízszereződött. És ha a lap kiadója még jobban el akarja terjeszteni lapját, akkor legközelebb majd férjeket fog kisorsolni olvasónői között.

— **Baró Nopcsa Elek** né uradalmi sörgyára Ujaradon a husvétői ünnepektől kezdve egy oly speciális maláta sörrel fogja a fogyasztó közönséget meglepni, mely a legnagyobb igényeket is ki fogja elégíteni. Ezen speciális sör a „Diadal” bikasör nevet fogja kapni. A gyár az utóbbi időben oly nagyszabású átalakításokon ment ismét keresztül, hogy az eddig is jó hírnévnek örvendő söreit még jobb minőségben fogja gyártani és ezáltal be akarja bizonyítani, hogy nemcsak speciális, hanem konzum sörrel is rövid idő alatt még nagyobb hírnevet fog szerezni sörgyártmányai részére. 1612

— **Discretió mellett azonnal és olcsón készít mindennemű írásmunkát és sokszorosítást** Ziffer Sándor írógépvállalata Forray-utca, gr. Huayady-palota. 683

— **Husvát közeledik.** Mindenféle élénk ünnepi hangulat ébredés és elegáns toillettel iránti érdeklődés aktuálissá válik. A szép ruházatkodás egyik főköllékét a lábbeli képezi, miért is első sorban moderh és mégis jutányos cipő iránt érdeklődünk. Mint első és legjobb beszerzési forrás a „Turul” cipőgyár r.-t., Temesvár tekintetbe veendő, mely jelenleg 1200-nál több alkalmazottat és munkást foglalkoztat és az osztrák-magyar monarchia cipőipara terén az első helyet foglalja el. A példásan berendezett vállalat sok évi fenállása alatt megérdemelt világhíre tett szert. A Turulcipő elsőrendű, elegáns és jutányos cipőnek van elismerve és kiválósága folytán mindenhol közkeveltségnek örvend. Turulcipők főraktára Budapesten, Kossuth Lajos-utca 14/16. Azonkívül még további 130 száját kül- és belföldi fiók árusít Turulcipőt.

— **Szabó-féle pármai ibolya szappan** a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot tisztítja, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármai ibolyaszappan 70 fillér, 8 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hanzu Nesztör droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. 1091

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban a hó 12 én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat köteteket jelentettek: **Született:** Janka Mihály asztalosmesternek Gyula nevű fia. Szentgyörgy József állami tanítónak Josefina nevű leánya. Verhovai Miklós kávéháztulajdonosnak Olga nevű leánya. Reichenberg Dzsóz szabónak Gusztáv nevű fia. Bens Antal téglamesternek Ferenc nevű fia. Szöllösi Imre segédfekezőnek Mária nevű leánya. **Meghalt:** Özv. Föckerer Jánosné 75 éves mérsáros. Özv. Bárkányi Mihály 45 éves kőművespallér. — **Házasság** nem fordult elő.

— **Ridikül, kizitaska** ujdonságok, bőrdöngők, sportcikkok, tenniszverők, labdik és hálók, futball, fűleslabda, sétabotok, illatszerek, kölni vizek, hajvizek, fogporok, mosdószappanok, kefe, fésű és pipere áruk, legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. 228

— **Figyelem!** Ha pontosan szabályozott órát, finom arany- és ezüstékszert akar jutányosan vásárolni, forduljon bizalommal Hirsch Jenő órák és ékszerészhez Arad, Forray- és Rákóczi-utcák sarkán. 1483

— **Üzletáthelyezés.** Van szerencsénk becses vevőinket értesíteni, hogy **élővirágüzletünket a Weitzer János-utcai új leányiskola épületbe** (főpostával szemben) helyeztük át. Főgyekezletünk továbbra is, hogy legszebb virágainkkal mindig legjutányosabban igen tisztelt vevőinket legjobban kielégítsük. Kivá ó tisztelettel **Pauszár Sándor és neje, mű- és kereskedelmi kérész.** 1572

— **Kertészollók, kertészkések, oltókések és konyhakések** dus választékban ugyszintén gőrkoresoiják mérsékelt áron kaphatók, **Náder J. Kőművesnél Andrassy-tér, (Minorita palota.)** 491

— **Francia likőrök** legbiztosabb készítésű, — hízilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 1450

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetéseketleneg a tiszdén.** A budapesti gabonatözsde ma egy kisebbszerű inzulvenca fordult elő. **Tusák Antal** jelentette be fizetéseketlenességét, akinek azonban csak kisebb engagementjei voltak. A differenciák mintegy 15000 koronát tesznek.

— **Elagott iparosok segélyeése.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara pályázatot irt ki elszegényedett és rokkant iparosok részére a

SALAMANDER

cipők elárusítása.

1216

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „**SALAMANDER**” kizárólagos egvedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „**SALAMANDER**” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt viselhet. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére ... 16 K. 50 f. luxus kivitel 20 . 50 .

Telefon 312. sz. **WEINBERGER JÁNOS, ARAD** Telefon 312. sz.

ELSŐRENDÜ CIPŐÁRUHÁZA. TESSÉK A KIRAKATOT MEGTEKINTENI!

Ujjonnan berendezett uri divat üzlet!!

MAIDT és SCHRODT

Arad, Andrassy-tér 17. (Reinhart-ház.)

Ajánljuk dusan beérkezett ujdonságainkat, hol a legszebb és legdivatosabb kalapok, szines és fehér ingek, gallérok, kézelek, nyakkendők, keztük, zsebkendők, divat harisnyák, sétabotok, esernyők, divat sportsapkák, stb. kapható. :-: :-: :-: 1676

Husvétii illatszerek, valódi francia és angol parfümök.

Temesvári Hungária keztügyár lerakata. — Olcsó árak. — Vidéki rendelést azonnal elintézzük. Szolid kiszolgálás. Telefon 765.

felszámolt Arad-kerületi iparosok rokkant- és nyugdíjgyesülete által létesített alapítvány kamataira. Három segély-díj volt kiosztandó, melyre az alapító-levél rendelkezései szerint első sorban a felszámolt egyesületnek elaggott és elszegényedett tagjai tarthatnak igényt. A Kamara elnöki tanácsa ma tartott ülésében az alapító-levél e rendelkezésének szem előtt tartásával a segélyeket egy aradi, egy makói s egy gyomai munkaképtelen s elszegényedett iparosnak ítélte oda.

— Országos vásár. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Alesill község az országos vásárt április 19-én tartsa.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 12

Amerika 1/4-el magasabb. Kínálat, vételkedv gyenge, 6 ezer mm. 5 HÉrrrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél szériát	3 órai szériát
Bors 1911. áprilisra	12.05-12.06	12.12-12.13
Bors 1911. májusra	11.83-11.84	11.84-11.85
Bors 1911. októberre	10.91-10.92	10.89-10.90
Rozs 1911. áprilisra	8.67-8.68	8.69-8.70
Rozs 1911. októberre	8.80-8.81	8.29-8.30
Tengeri 1911. májusra	5.77-5.78	5.75-5.76
Zsolt 1911. áprilisra	9.02-9.03	8.92-8.93
Zsolt 1911. októberre	7.40-7.41	7.40-7.41

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Apr. 12. —

Magyar aranyjárdék 4%	111.90
Magyar koronajárdék 4%	91.60
Magyar koronajárdék 3 1/2%	80.00
Magy. földt. herm. kötvény 4%	92.75
Rusvai-alex. földt. herm. kötvény	94.00
Magyar nyeregyorsors. kölcson	225.00
Tiszasszab. és szegedi sorajegy kölcson	155.00
Csentrák járadék papírban	92.80
Csentrák járadék eszt. b. b.	16.70
Csentrák járadék aranyban	115.25
Csentrák koronajárdék 4%	92.90
1860. évi csentrák államsorsajegy	162.00
Csentrák-magyar bankrészevény	19.80
Magyar hitelbank-részevény	828.75
Csentrák hitelint. részvény	655.00
Csentrák-magy.-államsasuti részvény	765.50
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.00
Német birodalmi marka	117.25
London vista	239.82 1/2
Párizs vista	94.80
10 márkás arany	28.48

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1911. április hó 13-án:

A) bérlet A) bérlet

Jászai Mari vendégfelleléptével:

T o l o n c.

Népszínmű 3 felvonásban. Irta: Tóth Ede. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Kontra	Várnay Jenő.	Lőrinc	Heltai J-nő.
Kriszsa, neje	Beikóné.	Móritz	Kahler K.
Miklós	Ladiszlav J.	Óróg Sára	Jászai Mari.
Abris	Vass Jenő.	Angyal Liska	Zalay Margit.
Rézli	Sütő Mancsi.	János bácsi	Kulcsár L.
Kati	H. Fekete A.	Mrawcsák	Polgár S.

Kezdete este 7 és fél órakor.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma csütörtökön, 1911. április 13-án:

1. A gázharisnyák gyártása. Természetutáni felvétel. — 2. Le kell fotografálni az elnököt! Komikus kép. — 3. A Grindel erdő. Látványosság. — 4. A kentucky-i hegyek között. Amerikai dráma. — 5. Sardinia. Természetutáni felvétel. 6. Fájdalmas csók. Epizód a tengeri kalózok életéből. Amerikai sláger. — 7. Ausztrália legnagyobb cirkuza. Eredeti felvétel. — 8. Kura az iszákosság ellen. Kacagató.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 6, 8 és 9 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. apr. 13-án, csütörtökön

(Bérs Simonov-utca 1. szám, Szabadság-ter mellett.)

1. A repülő ember. Humoros. — 2. Norvég alagutak látványosság. — 3. Omette. Szenzációs dráma. Kiváló olasz művészek előadásában. — 4. A magdapisti vizesek. Látványosság. — 5. Jóst-hetség haj. Humoros. — 6. Pathé zsebnál. Világosmenyek mozgófényképekben. — 7. Haláltánc. Dráma. — 8. Dolly fiórtól. Humoros. — 9. A hazugság. Dráma. Pathé legjobb szenzációja. — 10. Pali a moziban, a leghumorosabb mozgófénykép.

Előadások d. n. 6 órától kezdve.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Szombaton először

A veszélyes életkor.

Karin Michaelis regénye után. Dráma 3 felvonásban.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Gukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Holnap pénteken nincs előadás.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Lóvich Gyula nagyhalmágyi főszolgabíró urnak az Aradi Közlöny április 11-iki számában „A nagyhalmágyi főszolgabíró ügye” cím alatt közzétett cikkére válaszul a következő levelet adom közzé:

„Tekintetes Pap Teodor dr. ügyvéd urnak Nagyhalmágy. Becses megbízása folytán megjelentünk Lovich Gyula főszolgabíró urnál és felvilágosítást kértünk az „Aradi Közlöny” folyó hó 11-én megjelent „Nagyhalmágyi főszolgabíró ügye” cikkben használt „hazugság” kifejezésért és hogy az Aradi Közlönyben és a Budapesti Naplóban eddig megjelent cikkek

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

írójával azonosítja-e magát vagy nem. Mire Lovich Gyula főszolgabíró ur kijelentette, hogy a hazugság szót kizárólag a „Függetlenségben” megjelent cikke értette és nem Pap Teodor dr. ügyvéd urra, mivel ő személyeskedni nem akart.

Ami pedig az „Aradi Közlönyben”, a „Budapesti Napló” nyomán megjelent cikkekben foglalt sértő kifejezéseket illeti, azokat, — miként már az „Aradi Közlönyben” is kifejtette, nem használta és azok írójával nem azonosítja magát. Kelt Nagyhalmágyon, 1911. évi április 11-én. Maradunk őszinte tisztelettel Horváth Antal s. k., Zvarinyi Silard s. k.

Ezek után még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy a „Budapesti Napló” szerkesztőségével a lovagias eljárás folyamatban van.

Ami a nemzetiségi háttérét illeti az ügynek jobb lesz, ha nem feszegetjük a dolgot, — mert nemzetiségi háttér más, — és társadalmi illem megint más. Egyébként azt hiszem az Aradi Közlönyben eddig megjelentekből mindenki megalkothatja magának az ítéletet s így véleményem szerint ez ügyben több előadni valóm nincs.

Nagyhalmágy, 1911. április 12-én. Pap Teodor dr.

ATLANTIKA

KÁVÉ

TEA és RUM

speciális üzlet.

Csakis itt kaphatók ezen cikkek fűszer és egyéb káros szagtól mentesen. 907

Villanyüzemű kávépörkölő minden órában friss pörkölés.

ARAD, Andrassy-tér 20.

Szemben a vármegyeházzal. Városi és megyei telefon 609.

Végeladás!

1258

Csak rövid ideig!

Végeladás!

Konyhaberendezési és háztartási cikkekben gyári áron jóval alul.

KOHN JÓZSEF

bádogos, vízvezeték berendező és jégszekrény gyár Arad, Minoritapalota.

Alkalmi bevásárlási forrás.

Üzletfelosztás végett alkalmi vétel. Műhelyem és jégszekrény nagyraktáram tovább fejlesztve.

Arad, Batthyányi-utca 32. szám. Telefon szám 888.

Legnagyobb
választék
Husvétii
illatszerek
és
öntözőkben.

Hanzu Nestor
Vöröskereszt Drogeria
ARAD, Weitzer János-utca 2.
Városi és megyei telefon 455.

Legfinomabb
Liköreszenciák
1 üveg egy liter finom likör előállításához
60 fillér.

1191

Hölgyközönség figyelmébe!

Eredeti párisi modellek érkeznek hetenként kétszer, **dua választékban nő trotteur és leány** 1678.

kalapok

jutányos árban. — Mindennemű átalakításokat elfogadok. Gyászkalapok azonnal készíttetnek. — Szíves pártfogást kér, kiváló tisztelettel

MAISON K. RITSCHER

Salacz-utca I. II. emelet.

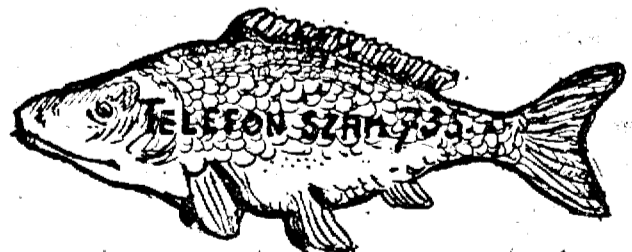
6581

Építetők és építészek figyelmébe.

Fejsze-utca 3. számú telepen jó minőségű épületfák, deszkák jutányos árban kaphatók, rövid épületfa 1.50—2.00 mtrig. 15 kor. m³-kint, 2.50—4.00 mtrig 20 kor-ig és hosszabb 12 mtrig 20 kor. 26 kor-ig m³-kint minőség szerint, továbbá cirka 2500 drb. állványpalló, állványbakok, habarcs ládák, kapesok, kéményfalazó modellek kapesok és egyéb kőműves szerszámok. Gömbfák 3.00 mtr.-től, 4.00 metrig, 15 kor-ig 4.00 mtr-től feljebbi hosszba 15 kor., 22 kor-ig m³-ként minőség szerint kaphatók, azonkívül anyás csavarok 25 cm-től, 1.50 mtrig, teljesen jó 16 fillértől 20 fillérig árba klgrként, rövid lapos és gömbvas 6—10 fillérig klgr. és más egyéb építési szerszámok stb. naponta 9—12 és 3—4-ig a helyszínen. 1659

**Használt ólom
megvételre kerestetik.**

Cégemet kérem össze nem téveszteni. Kérjen árlapot.

ILLICS SIMON
ARAD, HAL-TÉR 13. SZ.
HALNAGYKERESKEDÉS

Mindennemű magyar, orosz és romániai sóshalak legnagyobb raktára, beszerzési forrása, készlete és szállítása legelőnyösebb napi áron. — Rendelés esetén pontos címet és a végállomás jelölését kérem. oo

Cégemet kérem össze nem téveszteni. Kérjen árlapot.

Pontos és előnyös kiszolgálás biztosított.

Pontos és előnyös kiszolgálás biztosított.

1107

Csász. és kir. udvari

és kamarai szállító ::

1600

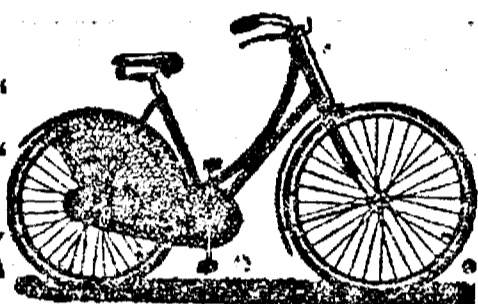
Neumann M.

férfi- fiu- és leánykaruha telepe ARAD.

A tavaszi képes árjegyzék megjelent, kívánatra ingyen és bérmentve.

Megérkeztek!

A legújabb modelu
„Puch“, „Premier“
és „Ádler Viktória“

kerékpárok

rendkívül olcsó árban, jutányos fizetési feltételek mellett.

HAMMER VILMOS

műszerész Arad, Szabadság-tér 7.

Dus választék: gummi, lámpa, csengőkben. — Nagy szak-
szerű javítóműhely. Telefon 86. szám.

Telefon szám 748.

Telefon szám 748.

Vizvezeték és csatornázás berendező műhely,

hol mindennemű csatornázást, fürdőt, klosettet, szivattyút, ennek átalakítását, olcsón és pontosan eszközölöm helyben és vidéken. 24 évi tapasztalataim, ugyisint 14 évi aradi működésem elég biztosíték tisztelt rendelőknek, hogy az elvállalt munkát szakszerűen és pontosan eszközölöm.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Mókos Márton,

szerező-mester

Petőfi-utca 4. szám. 1445

Jaj de fáj!!

a fejem a sok

 kiadástól!

Ezt hallani mindenkitől!! Azonban ha

Korányinál

a Szabadság-téren

vásárol

cipőt, kalapot és ■■■■

■■■■ uri divatcikkeket

sokat megtakarít,

mert majdnem

■■ félárban ■■

szerezheti be nála szükségletét. 877

Elegáns, finom, szép és jó árut csak Korányi tud olcsón adni.

 Győződjék meg!

Urak figyelmébe

ki akar elegánsan öltözködni, az tekintse meg minden rendelési kényszer nélkül nagy bel- és külföldi szövet raktáramat az

Angol uri szabó üzletében

Deák Ferencz-utca 40. sz. (Dr. Winter-féle házban) nálam már 60 koronától kezdve egy elegáns szabásu zakó öltöny vagy felöltő, finom szövetekből kifogástalan kivitelben, mérték után részletfizetésre is kapható. 1808

Becses pártfogásukat kérve, maradok tisztelettel

Horváth Flórián, angol uri szabó.

Fischer Testvérek

szed anyagot, korlátozást, szállítás
és az elcsúszó ügyeket követik

Arad, József főherceg-ut 18. sz.

Gyártótelep:

Kossuth-utca 46. sz. Telefon 557.

Ajánlják minden e szakmába vágó
dolgozóknak állandó nagy raktárát a
nagyérdemű közönség szíves fi-
gyelmébe, melyek versenyké-
pes olcsó árért kaphatók.
Árjegyzéket kívánatra bérmentve kül-
dünk. 748

Megnyilt

Husserl Manó jég szekrény-
gyárának

mintaraktára

Feray-utca Gróf Nádasdy-palota.

Háztartási szekrények, nagy
hűtők. — Különlegesség
szénsav és légnomású sörki-
mérő, szekrényekben.

Új rendszerű jég és jég szek-
rény bérlet. 1249

!!Hirnévre!!

szereket ezért tenni az Olcsóság terén!
Ezt csak a nagy értelem el, ha jó és
szép árak mellett adok. — Elvtem eddig
is az volt, hogy a legjobbat, a legjavá-
ból, kevés pénzért adjak, amiről már
számosan meggyőződést szereztek.

**Áruimra még eddig panasz
nem volt! Tehát**

száját érdekében nézze meg azt a ha-
talmas választékot

cipő, kalap és uri divat

cikkeket, melyek a tavaszi Saisorra
már most megérkeztek.

Kérem, ügyeljen a cégre!

KORÁNYI JENŐ
Szabadság-tér 3. szám.

(A volt Winternitz-féle helyiség.)

Nagy cipőjavító-műhely a vevőközö-
ség rendelkezésére áll. Mérték utáni
rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek

Kérem kirakataim megtekintését.

Alkalmi vételek
és eladások
ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átcsereztetnek
TELEFON 438. TELERON 438.

Nagy mérlegjavító műhely.

**HAMMER
ZSIGMOND**

lakatos-, varrógép-, ke-
rékpár- és mérleg-üzlet

Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába
vágó javításokat olcsón és pon-
tosan. Mérlegek hi. elcsúszását ol-
csón és pontosan eszközölöm.
Mérleg javításokat és átalaki-
tásokat vidéken is árkülönb-
ség nélkül vállalok. Varrógép
és kerékpárok jutányos árban
kaphatók. 1057

Telefon 370. Telefon 370.

Honi
ipar!

TURUL!

CIPŐ

elismert

legjobb, legelegánsabb és legolcsóbb
hazai gyártmány.

„TURUL” cipőgyár r.-t., Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár:

ARADON, Andrásy-tér. (Minorita-palota.)

130 saját kül- és belföldi fiókraktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 18.000 pár heti gyártás.

Uj czipő üzlet!

férfi, női és gyermek czipő kész raktár,
mérték utáni megrendelések, czipő felső-
rész készítése, tűzések

1318

KLEIN JÓZSEF-nél
ARAD,
Petőfi-utca sarok.

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk
és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók
nagy választékban kaphatók
Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és
pontosan elintéztetnek. 1368

Apró hirdetések.

Egy idősb könyvelő

a német és román nyelvben megbiz-
ható levelező állást keres; cím a
kiadóhivatalban. 1440.

Jég

mű vagy termés jég, háztartási cé-
lokra április hó 1-től naponta ház-
hozszállítva 6 és 7 koronás havi bér-
letben előjegyezhető és megrendel-
hető az Aradi jégtelep jéggyárá-
nál. Telefon 199. szám. 1017

Eladó

16—18 métermázsza prima per-
szelt szalonna, olalanként 35-től
50 kilóig, métermázsánként 184
korona, az egész egyszeri vételnél
métermázsánként 180 korona,
ugyanott 3 vizsgázott gépész ke-
restetik a nyári cséplésre. Ujszent-
anna; Szentendrey Béla. 1493

Karácsonyról

visszamaradt legdivatosabb doboz
levélpapírok teljesen ép dobozok-
ban 25% engedménnyel lesznek
kiárúsítva Ingusz I. és Fia könyv
és papírkereskedésében Andrásy-
tér 16. 555

Rongált dobozu levélpapírok

meglepő olcsó árban kaphatók. Üzleti
könyvek és irodai felszerelések gyári
raktára. 000,001 kötetes kölcsön-
könyvtár, 30,000 kötetes zenemű-
kölcsönző intézet. Minden könyv és
zenemű-ujdonságok raktáron. Ve-
szek egész könyvtárakat legmaga-
sabb áron. Kerpel Izse könyv és
papírkereskedése. Aradon. 1451

Lakás kiadó.

Magyar-utca 9 szám alatt egy
négy szobás földszintes lakás mel-
lék helyiségekkel kiadó. Tudakozód-
hatai ugyanott. 1475

Kovaszincon

egy kis hold termőképes szőlő
eladó. Bővebbet Sarkad, Választó-
utca 23. sz. 1567

Egy világos

üzlet helyiség esetleg berendezéssel
együtt május hó 1-ére kiadó.
Asztalos Sándor-u. 1. szám 1592

Kiadó

elegánsan butorozott szoba, villany-
világítással. Értekezhetni Lusztig
Móránál Forray-utca 4 szám. 1616

Kölgyek

szép keresetre tehetnek szert egy
új vállalkozásnál. Úgyes fellépés
és jó modor kívánatos. Ajánlatok
„Libris” jelige alatt továbbit
a kiadóhivatal. 1642

Keresek

folyó hó 15-ére, negyedfél éves
szép, egészséges, erős fiacskám-
mal, intelligens izr. házaspárnál,
földszintes házban teljes pensiot.
A lakást, a belvároshoz közel fekvő
csöndes jellegű helyen óhajtanám.
Szíves írásbeli értesítéseket a ki-
adóhivatal továbbit. „Csöndes ott-
hon.” 1641

Ügynökök

magas jutalék mellett felvétetnek
a Singer Co. varrógép részvény-
társaságnál Arad, József főherceg-
ut 9. 1657

Elegánsan butorozott

különbéjartu szoba, esetleg 2 ur
részére kiadó, Szabadság-tér 17.
Bővebbet házfelügyelőnél. 1614

Keresek egy 100—150 holdas

földet bérletbe vagy eladásra. Cím
a kiadóban. 1658

Vidéki kereskedő

keres jó házból való izraelita le-
ányt, ki könyvelni tud. Cím a
kiadóhivatalban. 1671

Fiatal segédet

keres azonnali belépésre Bársony
Andor harisnyakereskedő. 1670

Szobainasok

a Fehérkereszt Szállodában fel-
szolgáló szobainasok felvétetnek.
Jelentkezhetni lehet d. e. 8—12.
óraig az irodában. 1677

Gőztéglagyar

Mikelaka.

Tulajdonos

Pollak Sándor

Iroda: Erzsébet-körút 37.

976 Telefon: 55—515.

Hogyan leszünk ele- gánsak?

Szép ruhához, szép ékszert ve-
gyünk, amit bámulatos olcsón és
a legjobbat a készítőnél kapunk

Waldmann I.

ékszerésznél

Szabadság-tér 14.

Ugyanott jó házból való tanuló
fizetéssel felvétetik. 1512

Csillárok, Villamos felszerelések

legolcsóbban 1674

Diamant-nál

>tzei Péter-utca 2. (az udvarban.)

6317—1911. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy egy elő-
fordult veszettségi eset követke-
ztében Aradváros területén levő
összes kutyáknak f. 6. április hó
1-től számított 40 napig kötve tar-
tását vagy szájkosárral való ellá-
tását rendelem el.

Az állategészségügyről szóló
1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása
tárgyában a nagyméltóságú m.
kir. földmívelési ministerium által
40.000—1888. sz. alatt kiadott ren-
delet 188. §-a szerint ezen rende-
let érvényének tartama alatt elfo-
gott kutyák kiirtandók lévén: fel-
hívom a közönséget, hogy a ren-
delet intézkedéseit pontosan be-
tartsák, mert mindazon kutyák, a
melyek szájkosár nélkül szabadon
járnak, a peczér által elfogatni
fognak s a törvény szerint kiad-
hatók nem lévén, elfogatásuk után
azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal, mint
I-sőfoku állategészségügyi ható-
ságtól.

Aradon, 1911. évi április hó 1-én.

Sariot,
főkapitány.

Valódi 4678

francia mellfűzők

különlegességek
kizárólagos raktára

Varga D. Dani

Arad, Andrászi-tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.
Ernyő különlegességekben dus-
választék. Javítások és villany
ernyő készítek elfogadtatnak.
Városháza és megyei telefon 808.

**A „Magyar Bank Kereskedelmi
részvénytársaság” Bélapátfalvi
Portland cementgyárának kép-
viseletét átvettük.**

1367

Megrendeléseket felveszünk waggonrakományonként
és kisebb mennyiségű eladásra raktárt tartunk.

Korniss Testvérek

ARAD.

Telefon 187 és 501.

Telefon 187 és 501.

Látott ön már csodát?

ugye bár, hogy nem?

1576

Ha akar csodát

látni, mely most aktuális és mindenütt beszélnek róla.

Nézzé meg saját érdekében a Zrínyi-utcai czipő-
kirakatokban lévő csoda olcsó árakat!

Vasárnap délután a kirakatok nyitva maradnak.

Ajánlok

a husvéti ünnepekre

csütörtök reggel érkező

friss TISZAI és BALATONI HALAKAT
remek brassói házi sonkát, ugyszintén prágai sonkát.

Friss vaját, szardiniát, páczolt és marinált halakat. Friss cse-
mege sajtokat. Törley, Francois, Littke magyar pezsgők lera-
kata, friss Cataniai vérpiros édes muskát narancsot, legolcsóbb
árak mellett, szokott pontos és gyors kiszolgálás.

Dürr Gusztáv

csemege-, fűszer-, pezsgőbor-, déli gyülmölcs- és
kávé nagykereskedés ARAD, városházzal szemben.

Városi és megyei telefon 118.

Ajánljuk a tavaszi idény alkalmá-
ból a vásárló közönség szives fi-
gyelmébe legjobb minőségű és
legdivatosabb

saját készítményű

úri, női és gyermek
czipőinket

szolid szabott árak mellett.

Kiváló tisztelettel

1368

Aradi Czipészek Termelő Szövetkezete
mint az Orsz. Központi Hitelszövetkezet tagja.
Arad, Szabadság-tér.

Telefon: 474.

„Piros csizmához.“

BRAUN M. ARAD,

József főherceg-ut 3. szám.

1615

(Kossuth-szoborral szemben.)

Férfi-, fiu- és gyermek-
ruha áruháza.

Nagy választékban tavaszi és nyári újdonságok
megérkeztek! — Szülők szives figyelmét felhi-
vonom külön gyermekruha osztályomra.

Kérem kirakataim szives megtekintését.

Szolid, szabott árak!

ARADON
Szabadság-tér
12. szám. 0

FISCHER

**NAGY-
ÁRUHÁZ**

A tavaszi idényre nagy árkedvezmény.

Mélyen leszállított árak. ~~...~~ Mélyen leszállított árak.

Férfi ing	finom fehér madepulánból csak cégemnél kapható	most	frt.	1.25	1.50	1.75
Férfi ing	divatos színekben, jó mosó voilból, gallér nélkül	most	frt.	1.29	1.35	1.50
Férfi ing	egész finom angol Saphierből elegáns mintákban	most	frt.	1.45	1.75	1.95
Nyári ing	dupla álló gallérral, jó mosó anyagból	most	frt.	1.10	1.25	1.35
Nyári ing	egész finom angol Saphierből dupla álló gallérral, ujdonságok	most	frt.	1.50	1.75	1.95
Uri kalap	divatos formában, strappának jó minőségben	most	frt.	1.35	1.50	1.75
Uri kalap	egész finom minőségben, divatos formák és színekben	most	frt.	1.90	2.25	2.50
Kemény-kalap	elegáns formákban, finom minőségű	most	frt.	1.95	2.50	2.90
Gyermek-kalap	minden színben, divatos formában	most	frt.	1.—	1.25	1.50
Angol sapkák	nagy választékban férfiak és gyermekek részére ...	most	frt.	—50	—90	1.50
Alsó nadrág	finom köpper vagy vászonból német és francia szabásu ...	most	frt.	—75	—95	1.25
Esernyők	alkalmi vétel, jó minőségű, csak cégemnél olyan olcsók	most	frt.	1.39	1.50	1.75

Selyem nyakkendő-ujdonságok rendkívül olcsó árban.

Alkalmi vételek, külön osztály, páratlan olcsó áruk csak cégemnél kaphatók.

Finom harisnya divatszínű	19 kr.	Sportsapka szövetből	45 kr.	Női kezításkák bőrből	65 kr.
Selyem nyakkendő nagy választékban	25 kr.	Sétabot nagy választékban	45 kr.	Női harisnya, divatos	39 kr.
Batiszt zsebkendő finom minőségű	19 kr.	Pénztárcák bőrből	45 kr.	Női gummi övek divatos	60 kr.
Cérna keztyű színes	29 kr.	Cigaretta és szivartárca bőrből ...	75 kr.	Női ingek jó minőség	95 kr.

Gyermekkoszúk gyári raktára. Olcsó árak 5 forinttól 50 forintig.